

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЗАШТИТИ КИЧМЕЊАКА НАМЕЊЕНИХ ЗА ОГЛЕДНЕ И ДРУГЕ НАУЧНЕ СВРХЕ ИЗМЕЊЕНЕ ПРОТОКОЛОМ О ИЗМЕНИ ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЗАШТИТИ КИЧМЕЊАКА НАМЕЊЕНИХ ЗА ОГЛЕДНЕ И ДРУГЕ НАУЧНЕ СВРХЕ

Члан 1.

Потврђује се Европска конвенција о заштити кичмењака намењених за огледне и друге научне сврхе, сачињена у Стразбуру 18. марта 1986. године, измењена Протоколом о измени Европске конвенције о заштити кичмењака намењених за огледне и друге научне сврхе, сачињеним у Стразбуру 22. јуна 1998. године, у оригиналу на енглеском и француском језику.

Члан 2.

Текст Европске конвенције о заштити кичмењака намењених за огледне и друге научне сврхе измењена Протоколом о измени Европске конвенције о заштити кичмењака намењених за огледне и друге научне сврхе у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

**EUROPEAN CONVENTION FOR THE PROTECTION OF VERTEBRATE ANIMALS
USED FOR EXPERIMENTAL AND OTHER SCIENTIFIC PURPOSES**

Strasbourg, 18.III.1986

**Text amended according to the provisions of the Protocol (ETS No. 170), as of
its entry into force, on 2 December 2005.**

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Recalling that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members and that it wishes to co-operate with other States in the protection of live animals used for experimental and other scientific purposes;

Recognising that man has a moral obligation to respect all animals and to have due consideration for their capacity for suffering and memory;

Accepting nevertheless that man in his quest for knowledge, health and safety has a need to use animals where there is a reasonable expectation that the result will be to extend knowledge or be to the overall benefit of man or animal, just as he uses them for food, clothing and as beasts of burden;

Resolved to limit the use of animals for experimental and other scientific purposes, with the aim of replacing such use wherever practical, in particular by seeking alternative measures and encouraging the use of these alternative measures;

Desirous to adopt common provisions in order to protect animals used in those procedures which may possibly cause pain, suffering, distress or lasting harm and to ensure that where unavoidable they shall be kept to a minimum,

Have agreed as follows:

Part I – General principles

Article 1

- 1 This Convention applies to any animal used or intended for use in any experimental or other scientific procedure where that procedure may cause pain, suffering, distress or lasting harm. It does not apply to any non-experimental agricultural or clinical veterinary practice.
- 2 In this Convention:
 - a “animal”, unless otherwise qualified, means any live non-human vertebrate, including free-living and/or reproducing larval forms, but excluding other foetal or embryonic forms;
 - b “intended for use” means bred or kept for the purpose of sale, disposal or use in any experimental or other scientific procedure;
 - c “procedure” means any experimental or other scientific use of an animal which may cause it pain, suffering, distress or lasting harm, including any course of action intended to, or liable to, result in the birth of an animal in any such conditions, but excluding the least painful methods accepted in modern practice (that is “humane” methods) of killing or marking an animal.

A procedure starts when an animal is first prepared for use and ends when no further observations are made for that procedure; the elimination of pain, suffering, distress or lasting harm by the successful use of anaesthesia or analgesia or other methods does not place the use of an animal outside the scope of this definition;

- d “competent person” means any person who is considered by a Party to be competent in its territory to perform the relevant function described in this Convention;
- e “responsible authority” means, in the territory of a given Party, any authority, body or person designated for the relevant purpose;
- f “establishment” means any stable or mobile facility, any building, group of buildings or other premises, including a place which is not wholly enclosed or covered;
- g “breeding establishment” means any establishment where animals are bred with a view to their use in procedures;
- h “supplying establishment” means any establishment, other than a breeding establishment, from which animals are supplied with a view to their use in procedures;
- i “user establishment” means any establishment where animals are used in procedures;
- j “humane method of killing” means the killing of an animal with a minimum of physical and mental suffering appropriate to the species.

Article 2

A procedure may be performed for one or more of the following purposes only and subject to the restrictions laid down in this Convention:

- a
 - i avoidance or prevention of disease, ill-health or other abnormality, or their effects, in man, vertebrate or invertebrate animals or plants, including the production and the quality, efficacy and safety testing of drugs, substances or products;
 - ii diagnosis or treatment of disease, ill-health or other abnormality, or their effects, in man, vertebrate or invertebrate animals or plants;
- b detection, assessment, regulation or modification of physiological conditions in man, vertebrate and invertebrate animals or plants;
- c protection of the environment;
- d scientific research;
- e education and training;
- f forensic inquiries.

Article 3

Each Party undertakes to take all the necessary steps to give effect to the provisions of this Convention and to ensure an effective system of control and supervision as soon as possible and in any case within a period of five years from the date of entry into force of the present Convention in respect of that Party.

Article 4

No provision in this Convention shall affect the liberty of the Parties to adopt stricter measures for the protection of animals used in procedures or for the control and restriction of the use of animals in procedures.

Part II – General care and accommodation

Article 5

- 1 Any animal used or intended for use in a procedure shall be provided with accommodation, an environment, at least a minimum degree of freedom of movement, food, water and care, appropriate to its health and well-being. Any restriction on the extent to which an animal can satisfy its physiological and ethological needs shall be limited as far as practicable. In the implementation of this provision, regard should be paid to the guidelines for accommodation and care of animals set out in Appendix A to this Convention.
- 2 The environmental conditions in which animals are bred, kept or used shall be checked daily.
- 3 The well-being and state of health of animals shall be observed sufficiently closely and frequently to prevent pain or avoidable suffering, distress or lasting harm.
- 4 Each Party shall determine arrangements to ensure that any defect or suffering discovered is corrected as quickly as possible.

Part III – Conduct of procedure

Article 6

1. A procedure shall not be performed for any of the purposes referred to in Article 2, if another scientifically satisfactory method, not entailing the use of an animal, is reasonably and practicably available.
2. Each Party should encourage scientific research into the development of methods which could provide the same information as that obtained in procedures.

Article 7

When a procedure has to be performed, the choice of species shall be carefully considered and, where required, be explained to the responsible authority; in a choice between procedures, those should be selected which use the minimum number of animals, cause the least pain, suffering, distress or lasting harm and which are most likely to provide satisfactory results.

Article 8

A procedure shall be performed under general or local anaesthesia or analgesia or by other methods designed to eliminate as far as practicable pain, suffering, distress or lasting harm applied throughout the procedure unless:

- a the pain caused by the procedure is less than the impairment of the animal's well-being caused by the use of anaesthesia or analgesia, or
- b the use of anaesthesia or analgesia is incompatible with the aim of the procedure. In such cases, appropriate legislative and/or administrative measures shall be taken to ensure that no such procedure is carried out unnecessarily.

Article 9

1. Where it is planned to subject an animal to a procedure in which it will or may experience severe pain which is likely to endure, that procedure must be specifically declared and justified to, or specifically authorised by, the responsible authority.

2. Appropriate legislative and/or administrative measures shall be taken to ensure that no such procedure is carried out unnecessarily.

Such measures shall include:

- either specific authorisation by the responsible authority;
- or specific declaration of such procedure to the responsible authority and judicial or administrative action by that authority if it is not satisfied that the procedure is of sufficient importance for meeting the essential needs of man or animal, including the solution of scientific problems.

Article 10

During a procedure, an animal used shall remain subject to the provisions of Article 5 except where those provisions are incompatible with the objective of the procedure.

Article 11

1. At the end of the procedure it shall be decided whether the animal shall be kept alive or killed by a humane method. An animal shall not be kept alive if, even though it has been restored to normal health in all other respects, it is likely to remain in lasting pain or distress.
2. The decision referred to in paragraph 1 of this article shall be taken by a competent person, in particular a veterinarian, or the person who, in accordance with Article 13, is responsible for, or has performed, the procedure.
3. Where, at the end of the procedure:
 - a. an animal is to be kept alive, it shall receive the care appropriate to its state of health, be placed under the supervision of a veterinarian or other competent person and kept under conditions conforming to the requirements of Article 5. The conditions laid down in this sub-paragraph may, however, be waived where, in the opinion of a veterinarian, the animal would not suffer as a consequence of such exemption;
 - b. an animal is not to be kept alive or cannot benefit from the provisions of Article 5 for its well-being, it shall be killed by a humane method as soon as possible.
4. No animal which has been used in a procedure entailing severe or enduring pain or suffering, irrespective of whether anaesthesia or analgesia was employed, shall be used in a further procedure unless it has returned to good health and well-being and either:
 - a. the further procedure is one in which the animal is subject throughout to general anaesthesia which is to be maintained until the animal is killed; or
 - b. the further procedure will involve minor interventions only.

Article 12

Notwithstanding the other provisions of this Convention, where it is necessary for the legitimate purposes of the procedure, the responsible authority may allow the animal concerned to be set free provided that it is satisfied that the maximum practicable care has been taken to safeguard the animal's well-being. Procedures that involve setting the animal free shall not be permitted solely for educational or training purposes.

Part IV – Authorisation

Article 13

A procedure for the purposes referred to in Article 2 may be carried out by persons authorised, or under the direct responsibility of a person authorised, or if the experimental or other scientific project concerned is authorised in accordance with the provisions of national legislation. Authorisation shall be granted only to persons deemed to be competent by the responsible authority.

Part V – Breeding or supplying establishments

Article 14

Breeding and supplying establishments shall be registered with the responsible authority subject to the grant of an exemption under Article 21 or Article 22. Such registered establishments shall comply with the requirements of Article 5.

Article 15

The registration provided for in Article 14 shall specify the person in charge of the establishment, who shall be competent to administer or arrange for suitable care for animals of the species bred or kept in the establishment.

Article 16

1. Arrangements shall be made at registered breeding establishments to record, in respect of the animals bred there, the number and species of such animals leaving, the dates they leave and the name and address of the recipient.
2. Arrangements shall be made at registered supplying establishments to record the number and species of such animals entering and leaving, the dates of these movements, from whom the animals concerned were acquired and the name and address of the recipient.
3. The responsible authority shall prescribe the records which are to be kept and made available to it by the person in charge of the establishments mentioned in paragraphs 1 and 2 of this article. Such records shall be kept for a minimum of three years from the date of the last entry.

Article 17

1. Each dog and cat in an establishment shall be individually and permanently marked in the least painful manner possible before it is weaned.
2. Where an unmarked dog or cat is taken into an establishment for the first time after it has been weaned, it shall be marked as soon as possible.
3. Where a dog or cat is transferred from one establishment to another before it is weaned and it is not practical to mark it beforehand, a full documentary record, specifying in particular its mother, shall be kept until it can be marked.
4. Particulars of the identity and origin of each dog or cat shall be entered in the records of the establishment.

Part VI – User establishments

Article 18

User establishments shall be registered with or otherwise approved by the responsible authority and shall comply with the conditions laid down in Article 5.

Article 19

Provisions shall be made at user establishments for installations and equipment appropriate for the species of animals used and the performance of the procedures

conducted there. The design, construction and functioning of such installations and equipment shall be such as to ensure that the procedures are performed as effectively as possible, with the object of obtaining consistent results with the minimum number of animals and the minimum degree of pain, suffering, distress or lasting harm.

Article 20

In user establishments:

- a the person or persons who are administratively responsible for the care of the animals and the functioning of the equipment shall be identified;
- b sufficient trained staff shall be provided;
- c adequate arrangements shall be made for the provision of veterinary advice and treatment;
- d a veterinarian or other competent person should be charged with advisory duties in relation to the well-being of the animals.

Article 21

1. Animals of the species listed below which are for use in procedures shall be acquired directly from or originate from registered breeding establishments, unless a general or special exemption has been obtained under arrangements to be determined by the Party:

Mouse	<i>Mus musculus</i>
Rat	<i>Rattus norvegicus</i>
Guinea pig	<i>Cavia porcellus</i>
Golden hamster	<i>Mesocricetus auratus</i>
Rabbit	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Dog	<i>Canis familiaris</i>
Cat	<i>Felis catus</i>
Quail	<i>Coturnix coturnix</i>

2. Each Party undertakes to extend the provisions of paragraph 1 of this article to other species, in particular of the order of primates, as soon as there is a reasonable prospect of a sufficient supply of purpose-bred animals of the species concerned.
3. Straying animals of a domesticated species shall not be used in procedures. A general exemption made under the conditions of paragraph 1 of this article may not extend to stray dogs and cats.

Article 22

In user establishments, only animals supplied from registered breeding or supplying establishments shall be used, unless a general or special exemption has been obtained under arrangements to be determined by the Party.

Article 23

Procedures may, where authorised by the responsible authority, be conducted outside user establishments.

Article 24

Arrangements shall be made at user establishments to maintain records and make them available as required by the responsible authority. In particular, these records shall be sufficient to meet the requirements of Article 27 and, in addition, show the

number and species of all animals acquired, from whom they were acquired and their date of arrival.

Part VII – Education and training

Article 25

1. Procedures carried out for the purpose of education, training or further training for professions or other occupations, including the care of animals being used or intended for use in procedures, must be notified to the responsible authority and shall be carried out by or under the supervision of a competent person, who will be responsible for ensuring that the procedures comply with national legislation under the terms of this Convention.
2. Procedures within the scope of education, training, or further training for purposes other than those referred to in paragraph 1 above shall not be permitted.
3. Procedures referred to in paragraph 1 of this article shall be restricted to those absolutely necessary for the purpose of the education or training concerned and be permitted only if their objective cannot be achieved by comparably effective audio-visual or any other suitable methods.

Article 26

Persons who carry out procedures, or take part in procedures, or take care of animals used in procedures, including supervision, shall have had appropriate education and training.

Part VIII – Statistical information

Article 27

1. Each Party shall collect statistical information on the use of animals in procedures and this information shall where lawful be made available to the public.
2. Information shall be collected in respect of:
 - a. the numbers and kinds of animals used in procedures;
 - b. the numbers of animals in selected categories used in procedures directly concerned with medicine and in education and training;
 - c. the numbers of animals in selected categories used in procedures for the protection of man and the environment;
 - d. the numbers of animals in selected categories used in procedures required by law.

Article 28

1. Subject to requirements of national legislation relating to secrecy and confidentiality, each Party shall communicate every year to the Secretary General of the Council of Europe information in respect of the items mentioned in paragraph 2 of Article 27, presented in the form set out in Appendix B to this Convention.
2. The Secretary General of the Council of Europe shall publish the statistical information received from the Parties in respect of the items mentioned in paragraph 2 of Article 27.
3. Each Party is invited to communicate to the Secretary General of the Council of Europe the address of its national authority from which information about more comprehensive national statistics may be obtained on request. Such addresses

will be contained in the publications of statistics made by the Secretary General of the Council of Europe.

Part IX – Recognition of procedures carried out in the territory of another Party

Article 29

1. In order to avoid unnecessary repetition of procedures required by law on health and safety, each Party shall, where practicable, recognise the results of procedures carried out in the territory of another Party.
2. To that end the Parties undertake, where practicable and lawful, to render each other mutual assistance, in particular by furnishing information on their legislation and administrative practice relating to the requirements for procedures to be carried out in support of submissions for registration of products, as well as factual information on procedures carried out in their territory and on authorisation or any other administrative particulars pertaining to these procedures.

Part X – Multilateral consultations

Article 30

1. The Parties shall, within five years from the entry into force of this Convention and every five years thereafter, or more frequently if a majority of the Parties should so request, hold multilateral consultations within the Council of Europe to examine the application of this Convention, and the advisability of revising it or extending any of its provisions.
2. These consultations shall take place at meetings convened by the Secretary General of the Council of Europe. The Parties shall communicate the name of their representative to the Secretary General of the Council of Europe at least two months before each meeting.
3. Subject to the provisions of this Convention, the Parties shall draw up the rules of procedure for the consultations.

Part XI – Amendments

Article 31

1. Any amendment to Appendices A and B, proposed by a Party or by the Committee of Ministers of the Council of Europe shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him to the member States of the Council of Europe, to the European Community and to any non-member State which has acceded to, or has been invited to accede to the Convention in accordance with the provisions of Article 34.
2. Any amendments proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined, not less than six months after the date of forwarding by the Secretary General, at a multilateral consultation where it may be adopted by a two-thirds majority of the Parties. The text adopted shall be forwarded to the Parties.
3. Twelve months after its adoption at a multilateral consultation, any amendment shall enter into force unless one third of the Parties have notified objections.

Part XII – Final Provisions

Article 32

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and by the European Communities. It is subject to ratification, acceptance or

approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 33

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date on which four member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 32.
2. In respect of a Signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 34

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.
2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 35

1. Any Signatory may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, make one or more reservations. No reservations may, however, be made in respect of Articles 1 to 14 or Articles 18 to 20.
2. Any Party which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.
3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision insofar as it has itself accepted it.

Article 36

1. Any Signatory may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
2. Any Party may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of

the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 37

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 38

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the European Communities and any State which has acceded to this Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 33, 34 and 36;
- d any other act, notification or communication relating to this Convention;

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 18th day of March 1986, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the European Communities and to any State invited to accede to this Convention.

APPENDIX A

Guidelines for accomodation and care of animals
(Article 5 of the Convention)

CONTENTS

Introduction

1. *The physical facilities*
 - 1.1. Functions and general design
 - 1.2. Holding rooms
 - 1.3. Laboratories and general and special purpose procedure rooms
 - 1.4. Service rooms
2. *The environment in the holding rooms and its control*
 - 2.1. Ventilation
 - 2.2. Temperature
 - 2.3. Humidity
 - 2.4. Lighting
 - 2.5. Noise
 - 2.6. Alarm systems

3. *Care*
- 3.1. Health
- 3.2. Capture
- 3.3. Packing and transport conditions
- 3.4. Reception and unpacking
- 3.5. Quarantine, isolation and acclimatisation
- 3.6. Caging
- 3.7. Feeding
- 3.8. Water
- 3.9. Bedding
- 3.10. Exercising and handling
- 3.11. Cleaning
- 3.12. Humane killing of animals

Introduction

- 1 The member States of the Council of Europe have decided that it is their aim to protect live animals used for experimental and other scientific purposes to ensure that any possible pain, suffering, distress or lasting harm inflicted upon them, as a consequence of procedures being conducted upon them, shall be kept at a minimum.
- 2 It is true that some procedures are conducted under field conditions on free-living, self-supporting, wild animals, but such procedures are relatively few in number. The great majority of animals used in procedures must for practical reasons be kept under some sort of physical control in facilities ranging from outdoor corrals to cages for small animals in a laboratory animal house. This is a situation where there are highly conflicting interests. On the one hand, the animal whose needs in respect of movement, social relations and other manifestations of life must be restricted, on the other hand, the experimenter and his assistants who demand full control of the animal and its environment. In this confrontation of interests the animal may sometimes be given secondary consideration.
- 3 Therefore, the European Convention for the Protection of Vertebrate Animals Used for Experimental or Other Scientific Purposes provides in Article 5 that: "Any animal used or intended for use in a procedure shall be provided with accommodation, an environment, at least a minimum degree of freedom of movement, food, water and care, appropriate to its health and well-being. Any restriction on the extent to which an animal can satisfy its physiological and ethological needs shall be limited as far as practicable."
- 4 This appendix draws up certain guidelines based on present knowledge and practice for the accommodation and care of animals. It explains and supplements the basic principles adopted in Article 5. The object is thus to help authorities, institutions and individuals in their pursuit of the aims of the Council of Europe in this matter.
- 5 Care is a word which, when used in connection with animals intended for or in actual use in procedures, covers all aspects of the relationship between animals and man. Its substance is the sum of material and non-material resources mobilised by man to obtain and maintain an animal in a physical and mental state where it suffers least and performs best in procedures. It starts from the moment the animal is destined to be used in procedures and continues until it is

humanely killed or otherwise disposed of by the establishment in accordance with Article 11 of the Convention after the close of the procedure.

- 6 The appendix aims to give advice about the design of appropriate animal quarters. There are, however, several methods of breeding and keeping laboratory animals that differ chiefly in the degree of control of the microbiological environment. It has to be borne in mind that the staff concerned will sometimes have to judge from the character and condition of the animals where the recommended standards of space may not be sufficient, as with especially aggressive animals. In applying the guidelines described in this appendix, the requirements of each of these situations should be taken into account. Furthermore, it is necessary to make clear the status of these guidelines. Unlike the provisions of the Convention itself, they are not mandatory: they are recommendations to be used with discretion, designed as guidance to the practices and standards which all concerned should conscientiously strive to achieve. It is for this reason that the term "should" has had to be used throughout the text even where "must" might seem to be the more appropriate word. For example, it is self-evident that food and water must be provided (see 3.7.2 and 3.8).
- 7 Finally, for practical and financial reasons, existing animal quarters' equipment should not need to be replaced before it is worn out, or has otherwise become useless. Pending replacement with equipment conforming with the present guidelines, these should as far as practicable be complied with by adjusting the numbers and sizes of animals placed in existing cages and pens.

Definitions

In this Appendix A, in addition to the definitions contained in Article 1.2 of the Convention:

- a "holding rooms" mean rooms where animals are normally housed, either for breeding and stocking or during the conduct of a procedure;
 - b "cage" means a permanently fixed or movable container that is closed by solid walls and, at least on one side, by bars or meshed wire or, where appropriate, nets and in which one or more animals are kept or transported; depending on the stocking density and the size of the container, the freedom of movement of the animals is relatively restricted;
 - c "pen" means an area enclosed, for example, by walls, bars or meshed wire in which one or more animals are kept; depending on the size of the enclosure and the stocking density the freedom of movement of the animals is usually less restricted than in a cage;
 - d "run" means an area closed, for example, by fences, walls, bars or meshed wire and frequently situated outside permanently fixed buildings in which animals kept in cages or pens can move freely during certain periods of time in accordance with their ethological and physiological needs, such as exercise;
 - e "stall" means a small enclosure with three sides, usually a feed-rack and lateral separations, where one or two animals may be kept tethered.
- 1 The physical facilities
 - 1.1. Functions and general design
 - 1.1.1. Any facility should be so constructed as to provide a suitable environment for the species housed. It should also be designed to prevent access by unauthorised persons.

Facilities that are part of a larger building complex should also be protected by proper building measures and arrangements that limit the number of entrances and prevent unauthorised traffic.

1.1.2. It is recommended that there should be a maintenance programme for the facilities in order to prevent any defect of equipment.

1.2. Holding rooms

1.2.1. All necessary measures should be taken to ensure regular and efficient cleaning of the rooms and the maintenance of a satisfactory hygienic standard. Ceilings and walls should be damage-resistant with a smooth, impervious and easily washable surface. Special attention should be paid to junctions with doors, ducts, pipes and cables. Doors and windows, if any, should be constructed or protected so as to keep out unwanted animals. Where appropriate, an inspection window may be fitted in the door. Floors should be smooth, impervious and have a non-slippery, easily washable surface which can carry the weight of racks and other heavy equipment without being damaged. Drains, if any, should be adequately covered and fitted with a barrier which will prevent animals from gaining access.

1.2.2. Rooms where the animals are allowed to run freely should have walls and floors with a particularly resistant surface material to stand up to the heavy wear and tear caused by the animals and the cleaning process. The material should not be detrimental to the health of the animals and be such that the animals cannot hurt themselves. Drains are desirable in such rooms. Additional protection should be given to any equipment or fixtures so that they may not be damaged by the animals or hurt the animals themselves. Where outdoor exercise areas are provided measures should be taken when appropriate to prevent access by the public and animals.

1.2.3. Rooms intended for the holding of farm animals (cattle, sheep, goats, pigs, horses, poultry, etc.) should at least conform with the standards laid down in the European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes and by national veterinary and other authorities.

1.2.4. The majority of holding rooms are usually designed to house rodents. Frequently such rooms may also be used to house larger species. Care should be taken not to house together species which are incompatible.

1.2.5. Holding rooms should be provided with facilities for carrying out minor procedures and manipulations, where appropriate.

1.3. Laboratories and general and special purpose procedure rooms

1.3.1. At breeding or supplying establishments suitable facilities for making consignments of animals ready for dispatch should be made available.

1.3.2. All establishments should also have available as a minimum laboratory facilities for the carrying out of simple diagnostic tests, post-mortem examinations, and/or the collection of samples which are to be subjected to more extensive laboratory investigations elsewhere.

1.3.3. Provision should be made for the receipt of animals in such a way that incoming animals do not put at risk animals already present in the facility, for example by quarantining. General and special purpose procedure rooms should be made available for situations where it is

undesirable to carry out the procedures or observations in the holding room.

1.3.4. There should be appropriate accommodation for enabling animals which are ill or injured to be housed separately.

1.3.5. Where appropriate, there should be provision for one or more separate rooms suitably equipped for the performance of surgical procedures under aseptic conditions. There should be facilities for post-operative recovery where this is warranted.

1.4. Service rooms

1.4.1. Store rooms for food should be cool and dry, vermin and insect proof and those for bedding, dry, vermin and insect proof. Other materials, which may be contaminated or present a hazard, should be stored separately.

1.4.2. Store rooms for clean cages, instruments and other equipment should be available.

1.4.3. The cleaning and washing room should be large enough to accommodate the installations necessary to decontaminate and clean used equipment. The cleaning process should be arranged so as to separate the flow of clean and dirty equipment to prevent the contamination of newly cleaned equipment. Walls and floors should be covered with a suitably resistant surface material and the ventilation system should have ample capacity to carry away the excess heat and humidity.

1.4.4. Provision should be made for the hygienic storage and disposal of carcasses and animal waste. If incineration on the site is not possible or desirable, suitable arrangements should be made for the safe disposal of such material having regard to local regulation and by-laws. Special precautions should be taken with highly toxic or radioactive waste.

1.4.5. The design and construction of circulation areas should correspond to the standards of the holding rooms. The corridors should be wide enough to allow easy circulation of movable equipment.

2 The environment in the holding room and its control

2.1. Ventilation

2.1.1. Holding rooms should have an adequate ventilation system which should satisfy the requirements of the species housed. The purpose of the ventilation system is to provide fresh air and to keep down the level of odours, noxious gases, dust and infectious agents of any kind. It also provides for the removal of excess heat and humidity.

2.1.2. The air in the room should be renewed at frequent intervals. A ventilation rate of 15-20 air changes per hour is normally adequate. However, in some circumstances, where stocking density is low, 8-10 air changes per hour may suffice or mechanical ventilation may not even be needed at all. Other circumstances may necessitate a much higher rate of air change. Recirculation of untreated air should be avoided. However, it should be emphasised that even the most efficient system cannot compensate for poor cleaning routines or negligence.

2.1.3. The ventilation system should be so designed as to avoid harmful draughts.

2.1.4. Smoking in rooms where there are animals should be forbidden.

2.2. Temperature

2.2.1. Table 1 gives the range within which it is recommended that the temperature should be maintained. It should also be emphasised that the figures apply only to adult, normal animals. Newborn and young animals will often require a much higher temperature level. The temperature of the premises should be regulated according to possible changes in the animals' thermal regulation which may be due to special physiological conditions or to the effects of the procedures.

2.2.2. Under the climatic conditions prevailing in Europe it may be necessary to provide a ventilation system having the capacity both to heat and cool the air supplied.

2.2.3. In user establishments a precise temperature control in the holding rooms may be required, because the environmental temperature is a physical factor which has a profound effect on the metabolism of all animals.

2.3. Humidity

Extreme variations in relative humidity (RH) have an adverse effect on the health and well-being of animals. It is therefore recommended that the RH level in holding rooms should be appropriate to the species concerned and should ordinarily be maintained at 55% +/- 10%. Values below 40% and above 70% RH for prolonged periods should be avoided.

2.4. Lighting

In windowless rooms, it is necessary to provide controlled lighting both to satisfy the biological requirements of the animals and to provide a satisfactory working environment. It is also necessary to have a control of the intensity and of the light-dark cycle. When keeping albino animals, one should take into account their sensitivity to light (see also 2.6).

2.5. Noise

Noise can be an important disturbing factor in the animal quarters. Holding rooms and procedure rooms should be insulated against loud noise sources in the audible and in the higher frequencies in order to avoid disturbances in the behaviour and the physiology of the animals. Sudden noises may lead to considerable change in organ functions but, as they are often unavoidable, it is sometimes advisable to provide holding and procedure rooms with a continuous sound of moderate intensity such as soft music.

2.6. Alarm systems

A facility housing a large number of animals is vulnerable. It is therefore recommended that the facility is duly protected by the installation of devices to detect fires and the intrusion of unauthorised persons. Technical defects or a break-down of the ventilation system is another hazard which could cause distress and even the death of animals, due to suffocation and overheating or, in less serious cases, have such negative effects on a procedure that it will be a failure and have to be repeated. Adequate monitoring devices should therefore be installed in connection with the heating and ventilation plant to enable the staff to supervise its operation in general. If warranted, a stand-by generator should be provided for the maintenance of life support systems for the animals and lighting in the event of a break-down or the withdrawal of supply. Clear instructions on emergency procedures should be prominently displayed. Alarms for fish tanks are recommended in case of failure of

the water supply. Care should be taken to ensure that the operation of an alarm system causes as little disturbance as possible to the animals.

3 Care

3.1. Health

3.1.1. The person in charge of the establishment should ensure regular inspection of the animals and supervision of the accommodation and care by a veterinarian or other competent person.

3.1.2. According to the assessment of the potential hazard to the animals, appropriate attention should be paid to the health and hygiene of the staff.

3.2. Capture

Wild and feral animals should be captured only by humane methods and by experienced persons who have a thorough knowledge of the habits and habitats of the animals to be caught. If an anaesthetic or any other drug has to be used in the capturing operation, it should be administered by a veterinarian or other competent person. Any animal which is seriously injured should be presented as soon as possible to a veterinarian for treatment. If the animal, in the opinion of the veterinarian, can only go on living with suffering or pain it should be killed at once by a humane method. In the absence of a veterinarian, any animal which may be seriously injured should be killed at once by a humane method.

3.3. Packing and transport conditions

All transportation is undoubtedly, for the animals, a stressful experience, which should be mitigated as far as possible. Animals should be in good health for transportation and it is the duty of the sender to ensure that they are so. Animals which are sick or otherwise out of condition should never be subjected to any transport which is not necessary for therapeutic or diagnostic reasons. Special care should be exercised with female animals in an advanced state of pregnancy. Female animals which are likely to give birth during the transport or which have done so within the preceding forty-eight hours, and their offspring, should be excluded from transportation. Every precaution should be taken by sender and carrier in packing, stowing and transit to avoid unnecessary suffering through inadequate ventilation, exposure to extreme temperatures, lack of feed and water, long delays, etc. The receiver should be properly informed about the transport details and documentary particulars to ensure quick handling and reception in the place of arrival. Even in the case of States which are not Parties to the European Convention on the Protection of Animals During International Transport, strict observance of the provisions of this Convention is recommended; strict observance of national laws and regulations as well as of the regulations for live animals of the International Air Transport Association and the Animal Air Transport Association is also recommended.

3.4. Reception and unpacking

The consignments of animals should be received and unpacked without avoidable delay. After inspection, the animals should be transferred to clean cages or pens and be supplied with feed and water as appropriate. Animals which are sick or otherwise out of condition should be kept under close observation and separately from other animals. They should be examined by a veterinarian or other competent person as soon as possible and, where necessary, treated. Animals which do not have any chance to recover should be killed at once by a humane method. Finally, all animals received must be registered and marked in accordance with the provisions of Articles 16, 17 and 24 of the Convention. Transport boxes should be destroyed immediately if proper decontamination is impossible.

3.5. Quarantine, isolation and acclimatisation

3.5.1. The objects of quarantine are:

- a to protect other animals in the establishment;
- b to protect man against zoonotic infection;
- c to foster good scientific practice.

Unless the state of health of animals introduced into an establishment is satisfactory, it is recommended that they should undergo a period of quarantine. In some cases, that of rabies, for example, this period may be laid down in the national regulations of the Party. In others, it will vary and should be determined by a competent person, according to the circumstances, normally the veterinarian appointed by the establishment (see also Table 2).

Animals may be used for procedures during the quarantine period as long as they have become acclimatised to their new environment and they present no significant risk to other animals or man.

3.5.2. It is recommended that facilities should be set aside in which to isolate animals showing signs of or suspected of ill-health and which might present a hazard to man or to other animals.

3.5.3. Even when the animals are seen to be in sound health it is good husbandry for them to undergo a period of acclimatisation before being used in a procedure. The time required depends on several factors, such as the stress to which the animals have been subjected which in turn depends on several factors such as the duration of the transportation and the age of the animal. This time shall be decided by a competent person.

3.6. Caging

3.6.1. It is possible to make a distinction between two broad systems of housing animals.

Firstly, there is the system found in breeding, supplying and user establishments in the bio-medical field designed to accommodate animals such as rodents, rabbits, carnivores, birds and non-human primates, sometimes also ruminants, swine and horses. Suggested guidelines for cages, pens, runs and stalls suitable for such facilities are presented in Tables 3 to 13. Supplementary guidance on minimum cage areas is found in Figures 1 to 7. Furthermore, a corresponding guidance for the appraisal of the stocking density in cages is presented in Figures 8 to 22.

Secondly, there is the system frequently found in establishments conducting procedures only on farm or similar large animals. The facilities in such establishments should not be less than those required by current veterinary standards.

3.6.2. Cages and pens should not be made out of material that is detrimental to the health of the animals, and their design should be such that the animals cannot injure themselves and, unless they are disposable, they should be made from a resistant material adapted to cleaning and decontamination techniques. In particular attention should be given to the design of cage and pen floors which should vary according to the species and age of the animals and be designed to facilitate the removal of excreta.

3.6.3. Pens should be designed for the well-being of the species. They should permit the satisfaction of certain ethological needs (for example, the need to climb, hide or shelter temporarily) and be designed for efficient cleaning and freedom from contact with other animals.

3.7. Feeding

3.7.1. In the selection, production and preparation of feed, precautions should be taken to avoid chemical, physical and microbiological contamination. The feed should be packed in tight, closed bags, stamped with the production date when appropriate. Packing, transport and storing should also be such as to avoid contamination, deterioration or destruction. Store rooms should be cool, dark, dry and vermin and insect proof. Quickly perishable feed like greens, vegetables, fruit, meat, fish, etc. should be stored in cold rooms, refrigerators or freezers.

All feed hoppers, troughs or other utensils used for feeding should be regularly cleaned and if necessary sterilised. If moist feed is used or if the feed is easily contaminated with water, urine, etc., daily cleaning is necessary.

3.7.2. The feed distribution process may vary according to the species but it should be such as to satisfy the physiological needs of the animal. Provision should be made for each animal to have access to the feed.

3.8. Water

3.8.1. Uncontaminated drinking water should always be available to all animals. During transport, it is acceptable to provide water as part of a moist diet. Water is however a vehicle of micro-organisms and the supply should therefore be so arranged that the hazard involved is minimised. Two methods are in common use, bottles and automatic systems.

3.8.2. Bottles are often used with small animals like rodents and rabbits. When bottles are used, they should be made from translucent material in order to enable their contents to be monitored. The design should be wide-mouthed for easy and efficient cleaning and, if plastic material is used, it should not be leachable. Caps, stoppers and pipes should also be sterilisable and easy to clean. All bottles and accessories should be taken to pieces, cleaned and sterilised at appropriate and regular periods. It is preferable that the bottles should be replaced by clean, sterilised ones rather than be refilled in the holding rooms.

3.8.3. Automatic drinking systems should be regularly checked, serviced and flushed to avoid accidents and the spread of infections. If solid-bottom cages are used, care should be taken to minimise the risk of flooding. Regular bacteriological testing of the system is also necessary to monitor the quality of the water.

3.8.4. Water received from public waterworks contains some micro-organisms which are usually considered to be harmless unless one is dealing with microbiologically defined animals. In such cases, the water should be treated. Water supplied by public waterworks is usually chlorinated to reduce the growth of micro-organisms. Such chlorination is not always enough to keep down the growth of certain potential pathogens, as for example *Pseudomonas*. As an additional measure, the level of chlorine in the water could be increased or the water could be acidified to achieve the desired effect.

3.8.5. In fishes, amphibians and reptiles, tolerance for acidity, chlorine and many other chemicals differs widely from species to species. Therefore provision should be made to adapt the water supply for aquariums and tanks to the needs and tolerance limits of the individual species.

3.9. Bedding

Bedding should be dry, absorbent, non-dusty, non-toxic and free from infectious agents or vermin, or any other form of contamination. Special care should be taken to avoid using sawdust or bedding material derived from wood which has been treated chemically. Certain industrial by-products or waste, such as shredded paper, may be used.

3.10. Exercising and handling

3.10.1. It is advisable to take every possible opportunity to let animals take exercise.

3.10.2. The performance of an animal during a procedure depends very much on its confidence in man, something which has to be developed. The wild or feral animal will probably never become an ideal experimental animal. It is different with the domesticated animal born and raised in contact with man. The confidence once established should however be preserved. It is therefore recommended that frequent contact should be maintained so that the animals become familiar with human presence and activity. Where appropriate time should be set aside for talking, handling and grooming. The staff should be sympathetic, gentle and firm when associating with animals.

3.11. Cleaning

3.11.1. The standard of a facility depends very much on good hygiene. Clear instructions should be given for the changing of bedding in cages and pens.

3.11.2. Adequate routines for the cleaning, washing, decontamination and, when necessary, sterilisation of cages and accessories, bottles and other equipment should be established. A very high standard of cleanliness and order should also be maintained in holding, washing and storage rooms.

3.11.3. There should be regular cleaning and, where appropriate, renewal of the material forming the ground surface in outdoor pens, cages and runs to avoid them becoming a source of infection and parasite infestation.

3.12. Humane killing of animals

3.12.1. All humane methods of killing animals require expertise which can only be attained by appropriate training.

3.12.2. A deeply unconscious animal can be exsanguinated but drugs which paralyse muscles before unconsciousness occurs, those with curariform effects and electrocution without passage of current through the brain, should not be used without prior anaesthesia.

Carcass disposal should not be allowed until *rigor mortis* occurs.

Tables and figures relating to Appendix A of the European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes
(Guidelines for accomodation and care of animals)

TABLE 1

*Guidelines for room temperature
(animals kept in cages, pens or indoor runs)*

Species or groups of species	Optimal range in °C
Non-human New World primates	20-28
Mouse	20-24
Rat	20-24
Syrian hamster	20-24
Gerbil	20-24
Guinea pig	20-24
Non-Human Old World primates	20-24
Quail	20-24
Rabbit	15-21
Cat	15-21
Dog	15-21
Ferret	15-21
Poultry	15-21
Pigeon	15-21
Swine	10-24
Goat	10-24
Sheep	10-24
Cattle	10-24
Horse	10-24

Note: In special cases, for example when housing very young or hairless animals, higher room temperatures than those indicated may be required.

TABLE 2

Guidelines for local quarantine periods

Introductory note: For imported animals, all quarantine periods should be subject to the Parties' national regulations. In regard to local quarantine periods, the period should be determined by a competent person according to circumstances, normally a veterinarian appointed by the establishment.

Species	Days
Mouse	5-15
Rat	5-15
Gerbil	5-15
Guinea pig	5-15
Syrian hamster	5-15
Rabbit	20-30
Cat	20-30
Dog	20-30
Non-human primates	40-60

TABLE 3

*Guidelines for caging small rodents and rabbits
(in stock and during procedures)*

Species	Minimum cage floor area cm ²	Minimum cage height cm
Mouse	180	12
Rat	350	14
Syrian hamster	180	12
Guinea pig	600	18
Rabbit 1 kg	1 400	30
2 kg	2 000	30
3 kg	2 500	35
4 kg	3 000	40
5 kg	3 600	40

Note: “Cage height” means the vertical distance between the cage floor and the upper horizontal part of the lid or cage.

When designing procedures, consideration should be given to the potential growth of the animals to ensure adequate room according to this table in all phases of the procedures.

See also Figures 1 to 5 and 8 to 12.

TABLE 4

Guidelines for caging small rodents in breeding

Species	Minimum cage floor area for mother and litter cm ²	Minimum cage height cm
Mouse	200	12
Rat	800	14
Syrian hamster	650	12
Guinea pig	1 200	18
Guinea pig in harems	1 000 per adult	18

Note: For definition of “cage height” see note to Table 3.

TABLE 5

Guidelines for caging breeding rabbits

Weight of doe kg	Minimum cage floor area per doe and litter m ²	Minimum cage height cm	Minimum nest box floor m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Note: For definition of “cage height” see note to Table 3.

The minimum cage floor area per doe and litter includes the area of the nest box floor.

See also Figure 6.

TABLE 6

*Guidelines for housing cats
(during procedures and breeding)*

Weight of cat kg	Minimum cage floor area for cat m ²	Minimum cage height cm	Minimum cage floor area per queen and litter m ²	Minimum pen floor area per queen and litter m ²
0,5-1	0,2	50	-	-
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

Note: The housing of cats in cages should be strictly limited. Cats confined in this way should be let out for exercising at least once a day, where it does not interfere with the procedure. Cat pens should be equipped with dirt trays, ample shelf room for resting and objects suitable for climbing and claw-trimming.

“Cage height” means the vertical distance between the highest point on the floor and the lowest point in the top of the cage.

For the purpose of calculating the minimum floor area, the shelf area may be included. The minimum cage floor area per queen and litter includes the 0,18 m² area of the kitting box.

See also Figure 7

TABLE 7

*Guidelines for housing dogs in cages
(during procedures)*

Height of dog to point of shoulder cm	Minimum cage floor area per dog m ²	Minimum height of cage cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Note: Dogs should not be kept in cages any longer than is absolutely necessary for the purpose of the procedure. Caged dogs should be let out for exercise at least once a day unless it is incompatible with the purpose of the procedure. A time-limit should be set beyond which a dog should not be confined without daily exercise. Exercise areas should be large enough to allow the dog freedom of movement. Grid floors should not be used in dog cages unless the procedure requires it.

In the light of the great differences in height and the limited interdependence of height and weight of various breeds of dogs, the cage height should be based on the body height to the shoulder of the individual animal. As a general rule the minimum cage height should be twice the height to the shoulder.

For definition of “cage height”, see note to Table 6.

TABLE 8

*Guidelines for housing dogs in pens
(in stock and during procedures and breeding)*

Weight of dog kg	Minimum pen floor area per dog m ²	Minimum adjacent exercise area per dog	
		up to 3 dogs m ²	more than 3 dogs m ²
<6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6-10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (2,9)
10-20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20-30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
>30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Note: Figures in brackets give the total area per dog, that is, the pen floor area plus the adjacent exercise area. Dogs kept permanently outdoors should have access to a sheltered place to find protection against unfavourable weather conditions. Where dogs are housed on grid floors, a solid area should be provided for sleeping. Grid floors should not be used unless the procedure requires it. Partitions between pens should be such as to prevent dogs from injuring each other.

All pens should have adequate drainage.

TABLE 9

*Guidelines for caging non-human primates
(in stock and during procedures and breeding)*

Introductory note: Because of the wide variations in sizes and characteristics of primates, it is especially important to match the shape and internal fittings as well as the dimensions of their cages to their particular needs. The total volume of the cage is just as important to primates as the floor area. As a general principle, the height of a cage, at least for apes and other simians, should be its greatest dimension. Cages should be high enough at least to allow the animals to stand up erect. The minimum cage height for brachiators should be such as to allow them to swing in full extension from the ceiling without their feet touching the cage floor. Where appropriate, perches should be fitted to allow the primates to use the upper part of the cage.

Compatible primates may be kept two to a cage. Where they cannot be kept in pairs, their cages should be so placed that they can see one another, but it should also be possible to prevent this when required.

Subject to these observations, the following table constitutes a general guideline for caging the groups of species most commonly used (superfamilies *Ceboidea* and *Cercopithecoidea*).

Weight of primate kg	Minimum cage floor area for one or two animals m ²	Minimum cage height cm
<1	0,25	60
1-3	0,35	75
3-5	0,50	80
5-7	0,70	85
7-9	0,90	90
9-15	1,10	125
15-25	1,50	125

Note: For definition of “cage height”, see note to Table 6.

TABLE 10

*Guidelines for caging pigs
(in stock and during procedures)*

Weight of pig kg	Minimum cage floor area per pig m ²	Minimum cage height cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Note: The table would also apply to piglets. Pigs should not be kept in cages unless absolutely necessary for the purpose of the procedure and then only for a minimum period of time.

For definition of “cage height” see note to Table 6

TABLE 11

*Guidelines for accommodating farm animals in pens
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weights kg	Minimum pen floor area m ²	Minimum pen length m	Minimum pen partition height m	Minimum pen floor area for groups m ² /animal	Minimum length of feed rack per head m
<i>Pigs</i>					
10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
<i>Sheep</i>					
< 70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
<i>Goats</i>					
< 70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
<i>Cattle</i>					
< 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35

150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
>400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
<i>Adult horses</i>	13,5	4,5	1,8	-	-

TABLE 12

*Guidelines for accommodating farm animals in stalls
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weight kg	Minimum stall area m ²	Minimum stall length m	Minimum stall partition m
<i>Pigs</i> 100-150	1,2	2,0	0,9
> 150	2,5	2,5	1,4
<i>Sheep</i> < 70	0,7	1,0	0,9
<i>Goats</i> < 70	0,8	1,0	0,9
<i>Cattle</i> 60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350-500	2,1	1,9	1,4
> 500	2,6	2,2	1,4
<i>Adult horses</i>	4,0	2,5	1,6

Note: Stalls should be sufficiently wide to allow an animal to lie comfortably.

TABLE 13

*Guidelines for caging birds
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weight g	Minimum area for one bird cm ²	Minimum area for 2 birds cm ² /bird	Minimum area for 3 birds cm ² /bird	Minimum cage height cm	Minimum length of feed trough per bird cm
<i>Chickens</i>					
100-300	250	200	150	25	3
300-600	500	400	300	35	7
600-1 200	1 000	600	450	45	10
1 200-1 800	1 200	700	550	45	12
1 800-2 400	1 400	850	650	45	12
(<i>Adult males</i>) > 2 400	1 800	1 200	1 000	60	15
<i>Quails</i>					
120-140	350	250	200	15	4

Note: "Area" means the product of cage length and cage width measured internally and horizontally, NOT the product of the floor length and floor width.
For definition of "cage height" see note to Table 6.

Mesh size in grid floors should not be greater than 10 x 10 mm for young chicks, and 25 x 25 mm for pullets and adults. The wire thickness should be at the least 2 mm. The sloping gradient should not exceed 14 % (8°). Water troughs should be of the same length as the feed troughs. If nipples or cups are provided, each bird should have access to two. Cages should be fitted with perches and allow birds in single cages to see each other.

FIGURE 1

Mice (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a mouse, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

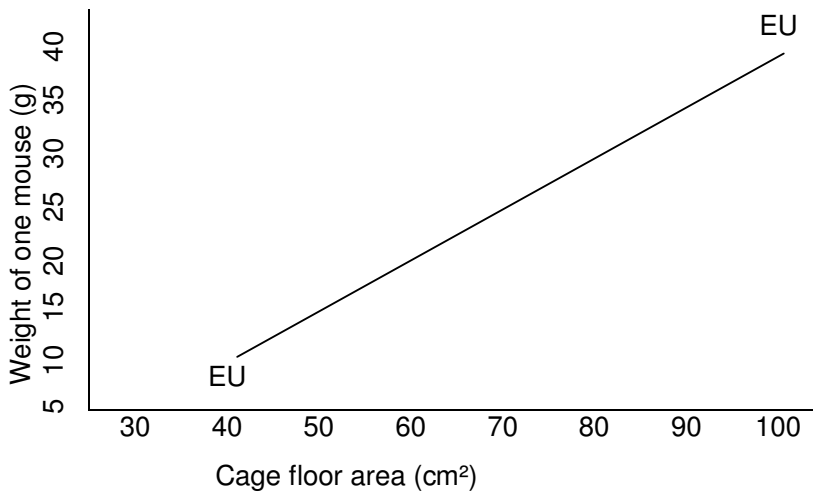

FIGURE 2

Rats (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a rat, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

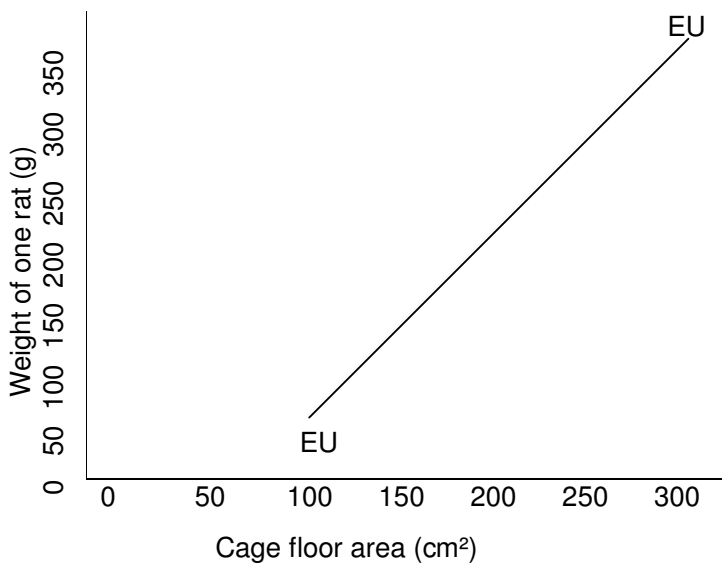

FIGURE 3

Syrian hamsters (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a Syrian hamster the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

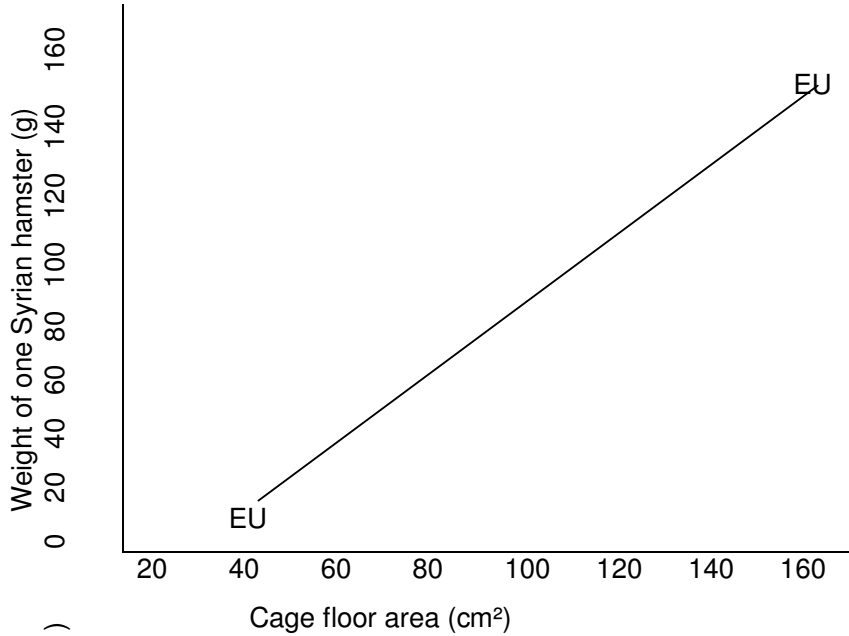

FIGURE 4

Guinea pigs (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a guinea pig, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

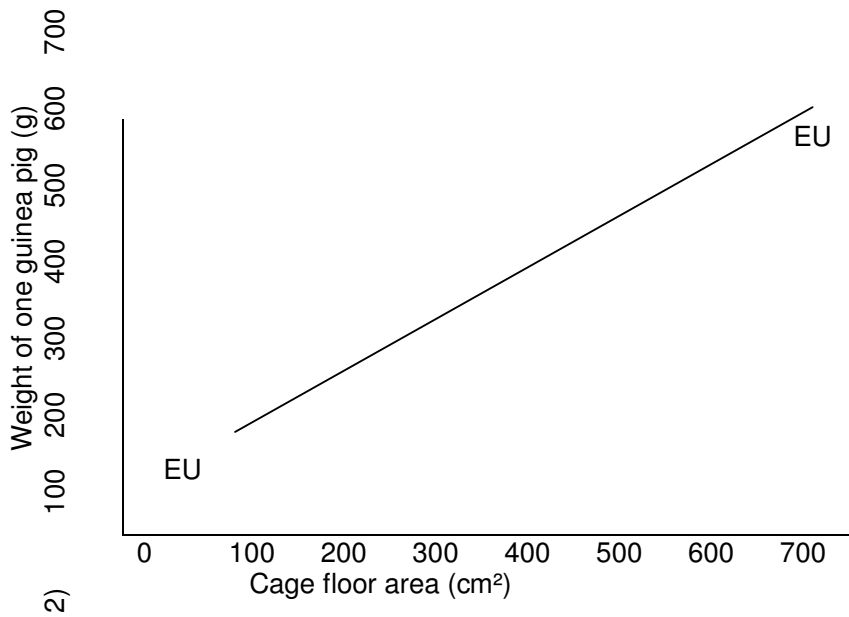

FIGURE 5

Rabbits (in stock and during procedures)

Minimum cage floor area

Given the weight of a rabbit, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

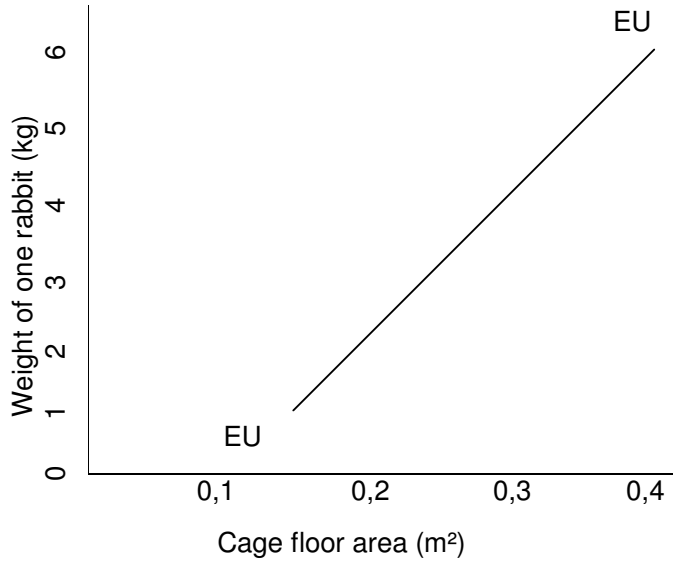

FIGURE 6

Rabbits (in breeding)

Minimum cage floor area for doe with unweaned litter

Given the weight of a doe, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

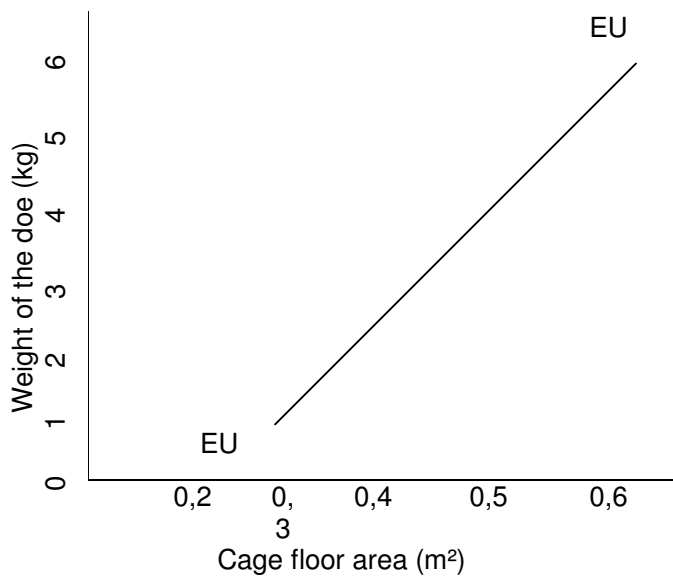
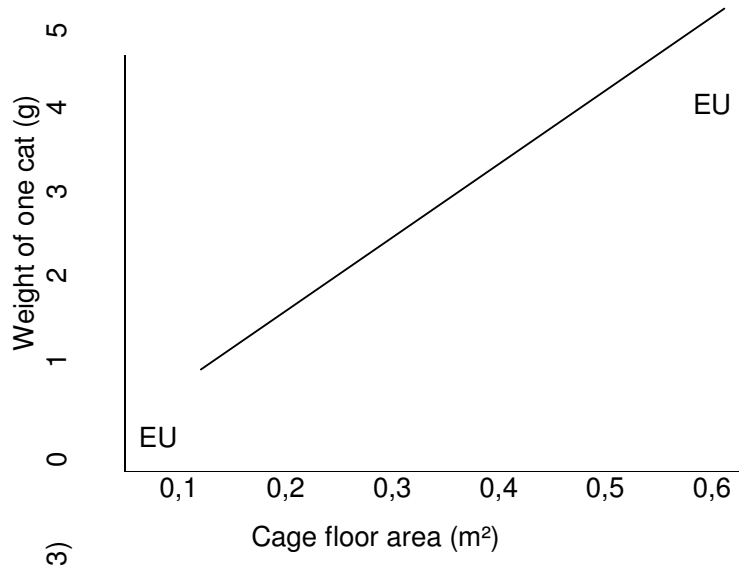

FIGURE 7

Cats (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a cat, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

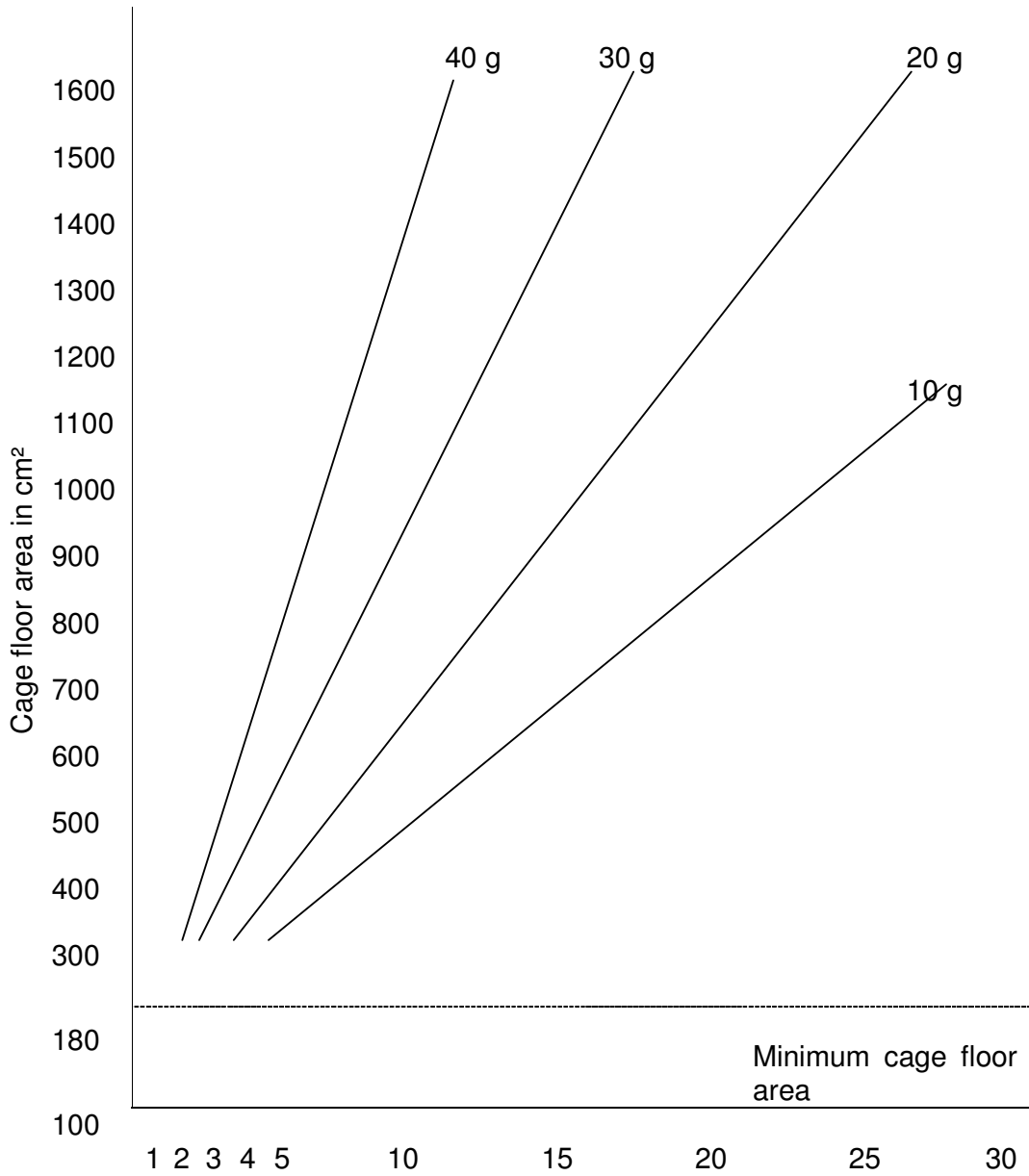

3)

FIGURE 8

*Guide to the relationship between number of mice per cage
and cage floor area (in stock and during procedures)*

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 1

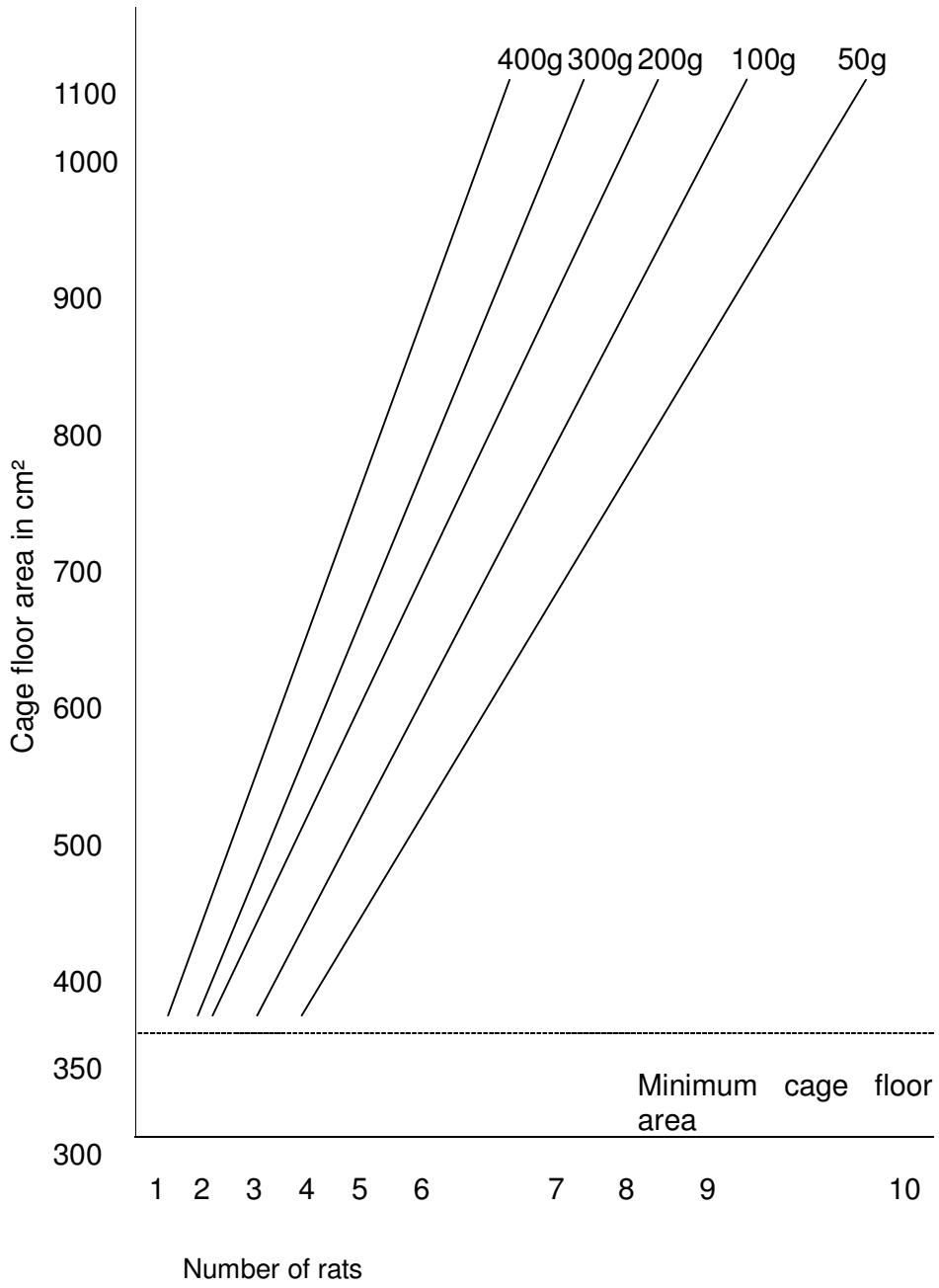
Number of mice

Minimum height of mouse cage: 12 cm

FIGURE 9

Guide to the relationship between number of rats per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 2

Minimum height of rat cage: 14 cm

FIGURE 10

*Guide to the relationship between number of hamsters per cage
and cage floor area (in stock and during procedures)*

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 3

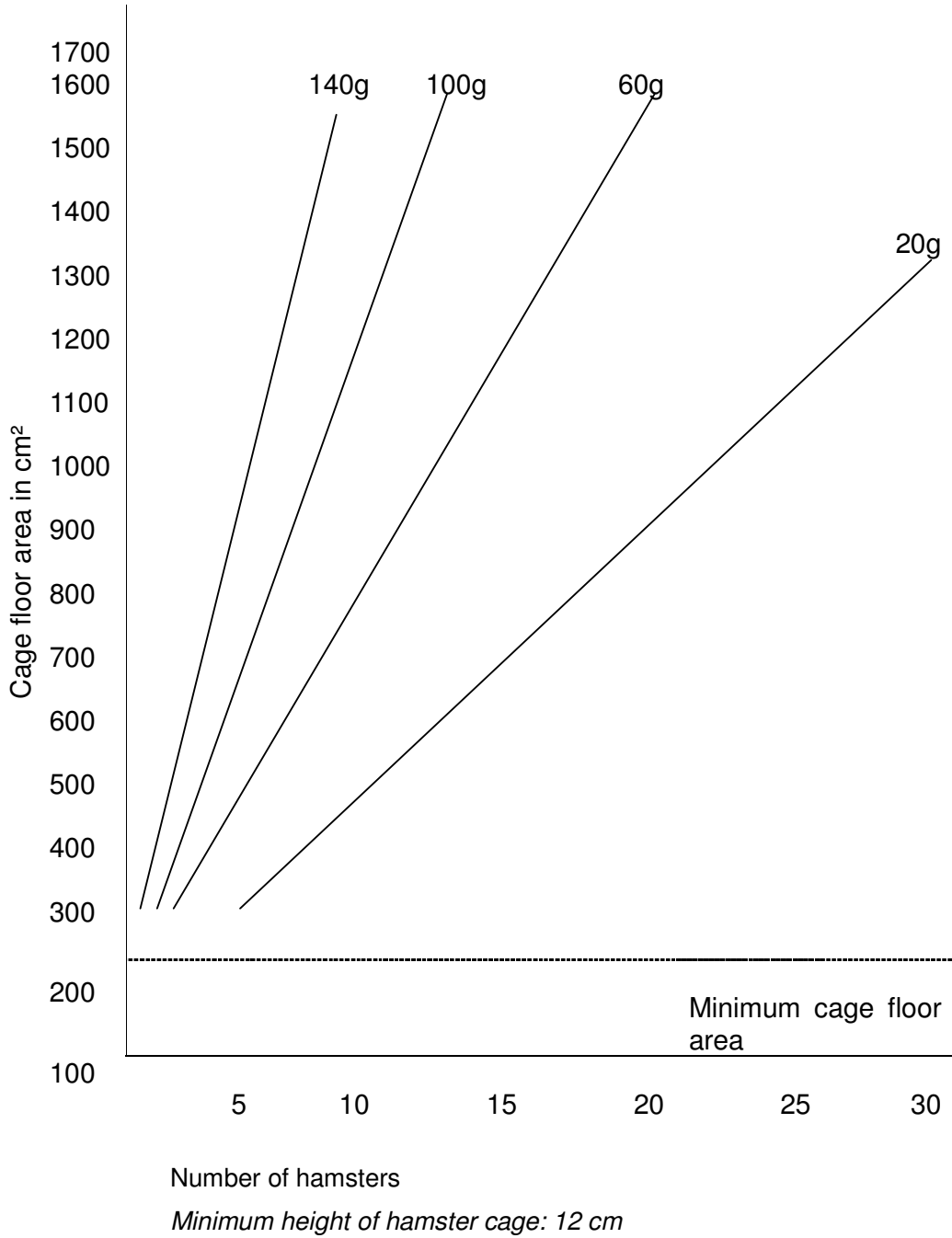
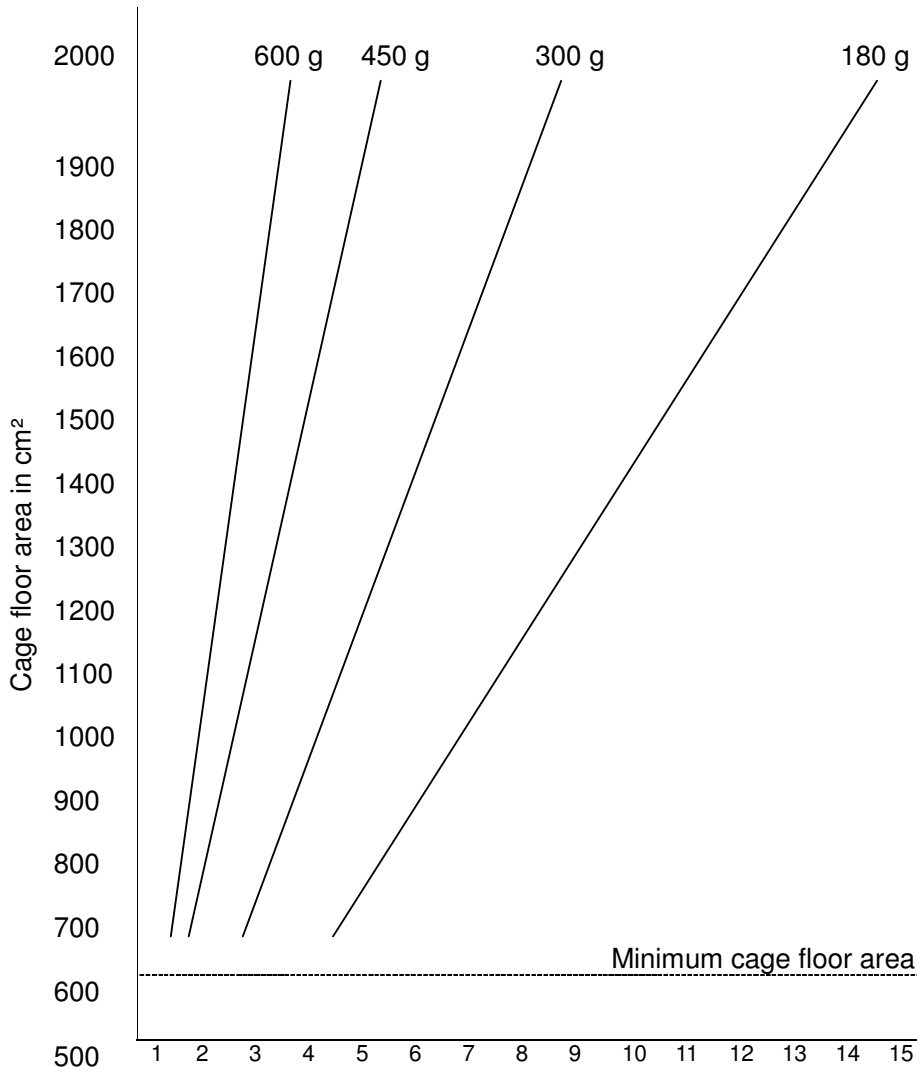

FIGURE 11

Guide to the relationship between number of guinea pigs per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 4

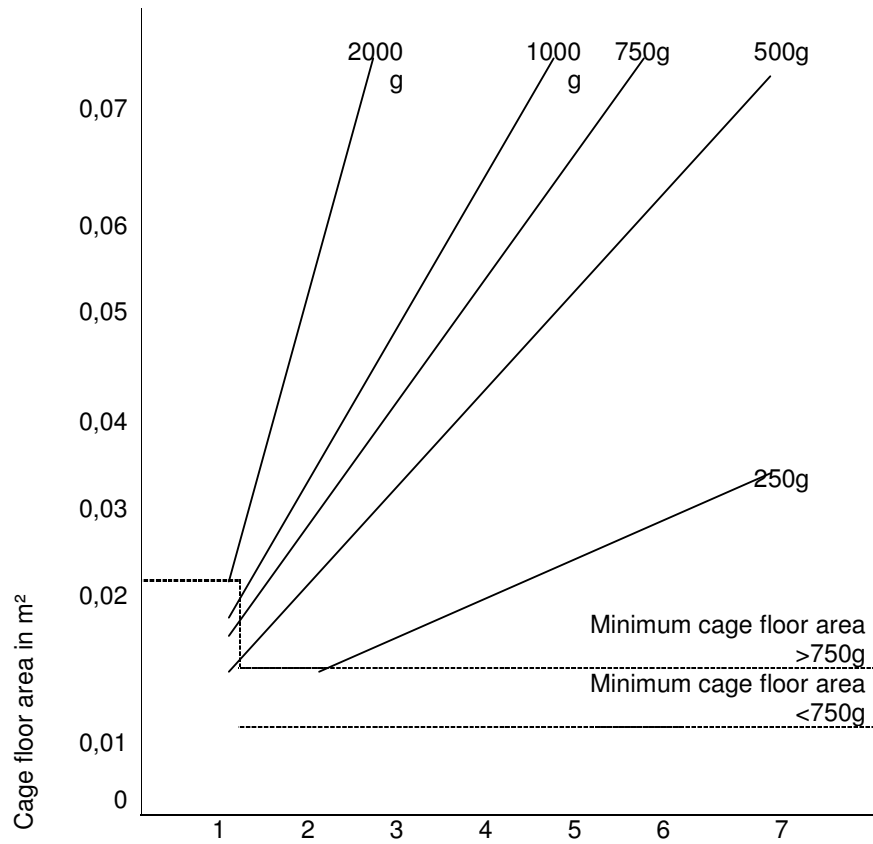
Number of guinea pigs

Minimum height of guinea pig cage: 18 cm

FIGURE 12

Guide to the relationship between number of rabbits per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 5

Number of rabbits

Minimum height of rabbit cage: see Table 3

APPENDIX B

Statistical tables and Explanatory notes for their completion in fulfilment of the requirements in Articles 27 and 28 of the Convention

Introduction

Under Article 27 and 28 of the Convention, each Party shall collect statistical information relating to certain aspects of procedures coming under the Convention and communicate this information to the Secretary General of the Council of Europe who shall publish the information received.

The method used to collect the information is for each Party to decide and, of course, any additional statistical information may be collected to satisfy national requirements. However, in order to facilitate the work of the Secretary General, the information supplied to him must be comparable and in accordance with the attached tables. Data shall be collected per calendar year.

General

The animals to be counted are those which will be put to a use which may cause them pain, suffering, distress or lasting harm (see Article 1.2.c of the Convention). The counting shall take place when the animals are put to use in a procedure. Each animal shall be counted once only in the same table. Animals not subject to procedures as defined in Article 1.2.c shall not be counted for the purpose of collecting statistical information in the context of this Convention.

The very nature of biological research makes it inevitable that occasions will arise when it is difficult to decide in which column of a table an animal being used in a procedure should be recorded. There is no right or wrong method of solving the problem, which is one of individual choice. Subject to such directives as the competent authorities may give, it is for the scientist to decide where to record his animal.

It is, however, essential to ensure that no animal is counted twice in the same table.

Table 1

The number and kinds of animals used in procedures

In this table the total number of animals used in procedures shall be given, this total being broken down by types or classes of animal.

Table 2

The number of animals used in procedures for selected purposes

This table is intended to show the number of animals used in the broad areas of: fundamental research, development of new products, safety evaluation, diagnosis of disease, and education and training. In column 1, "medical" includes veterinary medicine.

Table 3

The number of animals used in procedures for selected purposes for the protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations

This table is intended to give a more detailed breakdown of procedures carried out for the general protection of man, animals and the environment excluding medical purposes. Column 6 includes harmful radiation.

Table 4

The number of animals used in procedures concerned with diseases and disorders

This table is intended to illustrate the number of animals used for medical purposes, including veterinary medicine, with special reference to three areas of human disease which are of particular public concern.

Table 5

The number of animals used in procedures required by law

An entry in the column "Party only" shall be made when the procedure is required by the law of the Party in which the procedure takes place, including international obligations into which that Party has entered (for example as a Party to the Convention on the Elaboration of a European Pharmacopoeia or as a member State of the European Communities).

An entry in the column "Other Parties only" shall be made where the aim of the procedure is specifically to meet requirements, including trade requirements, in countries other than the Party, including also requirements of conventions to which the latter is not a party.

"Both" shall be used where the procedure is intended to meet requirements of both groups; in this case no entry shall be made in either of the other two columns.

TABLE 1

The number and kinds of animals used in procedures during (year) in (Party)

Mice (<i>Mus musculus</i>)	
Rats (<i>Rattus norvegicus</i>)	
Guinea pigs (<i>Cavia porcellus</i>)	
Other rodents (<i>other Rodentia</i>)	
Rabbits (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	
Apes (<i>Hominoidea</i>)	
Other simians (<i>Cercopithecoidea & Ceboidea</i>)	
Prosimians (<i>Prosimia</i>)	
Dogs (<i>Canis familiaris</i>)	
Cats (<i>Felis catus</i>)	
Other carnivores (<i>other Carnivora</i>)	
Horses, donkeys and cross-breds (<i>Equidae</i>)	
Pigs (<i>Sus</i>)	
Goats and sheep (<i>Capra & Ovis</i>)	
Cattle (<i>Bos</i>)	
Other mammals (<i>other Mammalia</i>)	
Birds (<i>Aves</i>)	
Reptiles (<i>Reptilia</i>)	
Amphibians (<i>Amphibia</i>)	
Fish (<i>Pisces</i>)	
Total	

TABLE 2

The number of animals used in procedures for selected purposes during (year) in (Party)

	All species	Selected species		
		Rodents and rabbits	Dogs and Cats	Primates
1 Biological (including medical) studies of a fundamental nature				
2 Discovery, development and quality control (including safety evaluation) of products or appliances for human and veterinary medicine				
3 Diagnosis of disease				
4 Protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations				
5 Education and training				

TABLE 3

The number of animals used in procedure for selected purposes for the protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations during (year) in (Party)

Further classification of Item 4 of Table 2	All species	Selected species		
		Rodents and rabbits	Dogs and Cats	Primates
1 Substances used or intended to be used mainly in agriculture				
2 Substances used or intended to be used mainly in industry				
3 Substances used or intended to be used mainly in households				
4 Substances used or intended to be used mainly as cosmetics or toiletries				
5 Substances used or intended to be used mainly as additives in food for human consumption				
6 Potential or actual hazards of contaminants in the general environment				

TABLE 4

The number of animals used in procedures concerned with diseases and disorders during (year) in (Party)

		All species	Selected species		
			Rodents and rabbits	Dogs and Cats	Primates
1	Cancer (excluding evaluations of carcinogenic hazards)				
2	Cardiovascular diseases				
3	Nervous and mental disorders				
4	Other human and animal diseases				

Note: When a procedure covers cancer under any item from 2 to 4, the cancer classification should take precedence.

TABLE 5

*The number of animals used in procedures required by law
during (year) in (Party)*

	All species	Selected species		
		Rodents and rabbits	Dogs and Cats	Primates
Party only				
Other Parties only				
Both				

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

European Treaty Series - No. 170

**PROTOCOL OF AMENDMENT
TO THE EUROPEAN CONVENTION
FOR THE PROTECTION OF VERTEBRATE
ANIMALS USED FOR EXPERIMENTAL
AND OTHER PURPOSES**

Strasbourg, 22.VI.1998

The member States of the Council of Europe and the European Community, signatories to this Protocol to the European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, opened for signature in Strasbourg, on 18 March 1986 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Having regard to the Convention which includes general provisions designed to safeguard animals intended to be used for scientific purposes from suffering, pain and distress, and to the member States' resolve to limit the use of animals for experimental and other scientific purposes, with the aim of replacing such use whenever possible, in particular by seeking alternative measures and encouraging the use of these alternative measures;

Considering the technical nature of the provisions included in the appendices to the Convention;

Acknowledging the need to ensure their consistency with the results of research in the fields covered,

Have agreed as follows:

Article 1

Article 30 of the Convention shall be amended as follows:

- "1 The Parties shall, within five years from the entry into force of this Convention and every five years thereafter, or more frequently if a majority of the Parties should so request, hold multilateral consultations within the Council of Europe to examine the application of this Convention, and the advisability of revising it or extending any of its provisions.
- 2 These consultations shall take place at meetings convened by the Secretary General of the Council of Europe. The Parties shall communicate the name of their representative to the Secretary General of the Council of Europe at least two months before each meeting.
- 3 Subject to the provisions of this Convention, the Parties shall draw up the rules of procedure for the consultations."

Article 2

The Convention shall be supplemented by a new Part XI: "Amendments" including a new Article 31 as follows:

- "1 Any amendment to Appendices A and B, proposed by a Party or by the Committee of Ministers of the Council of Europe shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him to the member States of the Council of Europe, to the European Community and to any non-member State which has acceded to, or has been invited to accede to the Convention in accordance with the provisions of Article 34.
- 2 Any amendments proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined, not less than six months after the date of forwarding by the Secretary General, at a multilateral consultation where it may be adopted by a two-thirds majority of the Parties. The text adopted shall be forwarded to the Parties.
- 3 Twelve months after its adoption at a multilateral consultation, any amendment shall enter into force unless one third of the Parties have notified objections."

Article 3

Articles 31 to 37 of the Convention shall become Articles 32 to 38 respectively.

Article 4

- 1 This Protocol shall be open for signature by the Signatories to the Convention, which may become Parties to this Protocol by:
 - a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval;
or
 - b signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
- 2 A Signatory of the Convention may not sign this Protocol without reservation as to ratification, acceptance or approval, nor deposit an instrument of ratification, acceptance or approval, unless it has already deposited or simultaneously deposits an instrument of ratification, acceptance or approval of the Convention.
- 3 States which have acceded to the Convention may also accede to this Protocol.
- 4 The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 5

This Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date on which all the Parties to the Convention have become Parties to this Protocol in accordance with Article 4.

Article 6

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the other Parties to the Convention and the European Community of:

- a any signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval;
- b any signature with reservation in respect of ratification, acceptance or approval;
- c any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- d any date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 5 thereof;
- e any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 22nd day of June 1998, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the other Parties to the Convention and to the European Community.

ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ КИЧМЕЊАКА НАМЕЊЕНИХ ЗА ОГЛЕДНЕ И ДРУГЕ НАУЧНЕ СВРХЕ

Преамбула

Државе чланице Савета Европе, потписнице ове Конвенције,

уз подсећање да је циљ Савета Европе постизање већег јединства између својих чланица, као и жеља за сарадњом са другим државама у заштити живих животиња намењених за огледне и друге научне сврхе;

препознајући да је морална обавеза човека да поштује све животиње и уважава њихову способност патње и памћења;

прихватајући такође чињеницу да човек у својој потрази за знањем, здрављем и безбедношћу има потребу да користи животиње уколико постоји разумно очекивање да ће резултат бити увећање знања или бити од општег добра за човека или животињу, баш као што их користи за исхрану, одевање или за рад;

одлучни да се ограничи коришћење животиња за огледне и друге научне сврхе са циљем замене њиховог коришћења када је год то практично изводљиво, посебно изналагањем алтернативних метода и подстицањем примена ових алтернативних метода;

са жељом да се прихвате заједничке одредбе у циљу заштите животиња које се користе у овим процедурама, које вероватно могу изазвати бол, патњу, стрес или трајну повреду и да обезбеде, када је то неизбежно њихово свођење на минимум, сагласиле су се о следећем:

Део I

Општи принципи

Члан 1.

1. Ова Конвенција се примењује на било коју животињу која се користи или ће се користити у огледним или другим научним процедурама, које могу изазвати бол, патњу, стрес или трајну повреду. Неће се примењивати у неогледној пољопривредној или клиничкој ветеринарској пракси.
2. У овој Конвенцији:
 - a. “животиња”, ако није другачије одређено значи сваки кичмењак укључујући и слободно живуће и/или репродуктивне ларвене форме, али не и друге феталне или ембрионалне форме;
 - b. “намењен за коришћење” значи узгој и држање у сврхе продаје, испоруке или коришћење у било ком огледу или другој научној процедури;
 - c. “процедура” значи коришћење животиње у било ком огледу или другој научној процедури које може изазвати бол, патњу, стрес или трајну повреду укључујући и било које радње које имају за циљ или могу довести до рађања животиња у неким од ових услова, али искључујући најмање болне методе убијања или обележавања животиње, прихваћене у модерној пракси (то јест “хумане методе”)

Процедура започиње првом припремом животиње за коришћење, а завршава се када даља обсервација у сврху те процедуре није потребна;

елиминација бола, патње, стреса или трајне повреде успешном применом анестезије или аналгезије или других метода не ставља коришћење животиње ван обима ове дефиниције;

- d. “овлашћено лице” значи било које лице које уговорна страна сматра овлашћеним на својој територији да обавља радње описане у овој Конвенцији;
- e. “надлежни орган” значи било који орган, тело или лице именовано за ове сврхе на територији уговорне стране;
- f. “објекат” значи било који стабилни или мобилни објекат, било која зграда, комплекс зграда или друге просторије, укључујући и место које није сасвим затворено или наткривено;
- g. “објекат за узгој” значи било који објекат у коме се животиње узгајају ради коришћења у процедурама;
- h. “објекат за снабдевање” значи било који објекат изузев узгојног објекта из којих се животиње набављају у сврхе коришћења у овим процедурама;
- i. “кориснички објекат” значи било који објекат у коме се животиње користе у процедурама;
- j. “хумани метод убијања” значи убијање животиње уз минимум физичке и менталне патње у складу са врстом.

Члан 2.

Процедура се може убављати само за један или више од следећих циљева и само у складу са ограничењима прописаним у овој Конвенцији:

- a
 - i избегавање или спречавање појаве обољења, болесних стања или других абнормалности, односно њихових ефеката на човека, кичмењаке или бескичмењаке или биљке, укључујући и испитивање квалитета, ефикасности и безбедности лекова, супстанци и производа;
 - ii дијагнозе или лечења болести, болесних стања или других абнормалности, односно њихових ефеката на човека, кичмењаке или бескичмењаке или биљке;
- b откривање, процену, регулацију или модификацију физиолошког стања човека, кичмењака, бескичмењака или биљака;
- c заштиту животне средине;
- d научна истраживања;
- e образовање и обуку;
- f форензичка испитивања.

Члан 3.

Свака уговорна страна преузима обавезу да предузме све неопходне кораке у циљу примене одредби ове Конвенције и да обезбеди ефикасан систем контроле и надзора., што је пре могуће, а свакако у року од пет година од дана ступања на снагу ове Конвенције код те уговорне стране

Члан 4.

Ниједна одредба ове Конвенције неће утицати на слободу уговорне стране да усвоји строжије мере заштите животиња које се користе у процедурама или контроле или ограничавања коришћења животиња у овим процедурама.

Део II

Општа брига и смештај

Члан 5.

1. Свакој животињи која се користи или која ће се користити у процедурама биће обезбеђен смештај и средина са бар минималним степеном слободе кретања, храна, вода и нега, која одговара њеном здравственом стању и добробити. Било које ограничење животињи у задовољавању њених физиолошких и етиолошких потреба биће ограничено у мери у којој је то изводљиво. У спровођењу ове одредбе, треба пратити упутство за смештај и бригу о животињама наведено у додатку А ове Конвенције.
2. Услови у којима се животиње гаје, држе или користе биће свакодневно контролисани.
3. Добробит и здравствено стање животиња биће довољно пажљиво и често надзирано како би се спречили бол или патња, стрес или трајна повреда
4. Свака уговорна страна ће одредити мере како би се што је пре могуће исправила било која грешка или патња.

Део III

Обављање процедуре

Члан 6.

1. Процедура се неће обављати у сврхе наведене у члану 2, ако је основано и практично доступан неки други научно задовољавајући метод, који не изискује коришћење животиње.
2. Свака уговорна страна треба да подстиче научна истраживања у правцу развоја метода које могу да пруже исте податке као да су добијени у поступцима.

Члан 7.

Када се процедура мора обавити, избор врсте биће пажљиво размотрен и, ако се то захтева, објашњен надлежном органу; приликом избора процедура, треба изабрати ону која користи најмањи број животиња, узрокује најмањи бол, патњу, стрес или трајне повреде, и које ће највероватније дати задовољавајуће резултате.

Члан 8.

Процедура ће се обављати под општом или локалном анестезијом или аналгезијом или неким другим методама намењеним за што је већу могућу елиминацију бола, патње, стреса или трајне повреде, осим ако је:

- a. бол изазван процедуром мањи од погоршања добробити изазваног употребом анестезије или аналгезије или

- b. употреба анестезије или аналгезије у супротности са циљем процедуре. У овим случајевима треба предузети одговарајуће законодавне и/или административне мере како би се обезбедило да се оваква процедура не обавља када то није неопходно.

Члан 9.

1. Када је планирано да се животиња користи у процедури која ће изазвати јак бол који ће вероватно потрајати, таква процедура се мора посебно пријавити и образложити надлежном органу или посебно одобрити од стране надлежног органа.
2. Предузеће се све одговарајуће законодавне и/или административне мере како би се спречило да се оваква процедура обавља када то није неопходно.

Такве мере укључују:

- или посебно овлашћење од стране надлежног органа;
- или посебну изјаву о таквој процедури, која се доставља надлежном органу и казнене или административне мере које налаже надлежни орган уколико процедура није довољно значајна за испуњавање основних потреба човека или животиње, укључујући и решавање научних проблема.

Члан 10.

Током процедуре, животиња која је коришћена остаје предмет одредби члана 5. изузев када су ове одредбе у супротности са крајњим циљем процедуре.

Члан 11.

1. На крају процедуре биће одлучено да ли ће се животиња оставити у животу или убити хуманом методом. Животиња се неће оставити у животу, чак и ако је враћена у нормални здравствени статус ако у сваком другом погледу постоји велика вероватноћа да остане трајни бол или стрес.
2. Одлуку из става 1. овог члана доноси овлашћено лице, и то ветеринар или лице које је, у складу са чланом 13. одговорно за то или је обављало процедуру.
3. Када се, на крају процедуре:
 - a. животиња одржава у животу, она ће добити негу која одговара њеном здравственом стању, биће стављена под надзор ветеринара или другог овлашћеног лица и држана у условима који одговарају захтевима из члана 5. Од услова, наведених у овом потпараграфу се може одступити, у случајевима када, по мишљењу ветеринара животиња неће патити услед овог изузећа;
 - b. животиња неће задржати у животу или одредбе члана 5. немају корист за добробит животиње, она ће се, што је пре могуће убити хуманом методом.
4. Ниједна животиња коришћена у процедури која је изазвала јак или трајни бол и патњу, без обзира да ли је коришћена анестезија или аналгезија се неће користити у даљој процедури ако јој се не поврати здравствено стање и добробит, осим ако:
 - a. даља процедура је таква да се животиње стављају у општу анестезију која се одржава све до убијања животиње или

b. даља процедура укључује само мање интервенције.

Члан 12.

Без обзира на остале одредбе ове Конвенције, где је то неопходно у оправдане сврхе процедуре, надлежни орган може дозволити пуштање животиње на слободу под условом да је уверен да је обезбеђена максимална практична нега како би се заштитила добробит животиња. Процедуре које подразумевају пуштање животиње неће бити дозвољене само у сврхе образовања и обуке.

Део IV

Овлашћење

Члан 13.

Процедура у сврхе наведене у члану 2. може бити спроведена од стране овлашћеног лица, или под директном одговорношћу овлашћеног лица, или ако је оглед или други научни пројекат одобрен у складу са одредбама националног законодавства. Овлашћење се додељује само лицима за које надлежни орган сматра да су компетентне.

Део V

Објекти за узгој и набавку

Члан 14.

Објекти за узгој и набавку биће регистровани од стране надлежног органа, са могућношћу изузећа према члану 21. или 22. Овако регистровани објекти ће испуњавати захтеве члана 5.

Члан 15.

Регистрација наведена у члану 14. тачно одређује лице одговорно за објекат и које је овлашћено за пружање или организовање одговарајуће неге животињским врстама које се држе и узгајају у објекту.

Члан 16.

1. У регистрованим објектима за узгој предузеће се мере у циљу вођења евиденције о животињама које се тамо узгајају, броју и врсти ових животиња, датуму отпремања и имену и адреси примаоца.
2. У регистрованим објектима за набавку предузеће се мере у циљу вођења евиденције о броју и врстама животиња које се допремају и отпремају, датуму допремања и отпремања, од кога се животиње набављају и имену и адреси примаоца.
3. Надлежни орган ће прописати евиденције, наведене у параграфу 1 и 2 овог члана које се морају водити и које ће му бити стављене на увид, од стране лица одговорног за објекат. Ове евиденције ће се чувати најмање три године од дана последњег уноса података.

Члан 17.

1. Сваки пас и мачка у објекту ће се појединачно и трајно обележити на најмање болан начин и по могућству пре залучења.

2. Када се необележени пас или мачка први пут након залучења уводи у објекат биће обележени што је пре могуће.
3. Када се пас или мачка преносе из једног објекта у други пре залучења, па их није практично обележити пре тога, све до обележавања водиће се евиденција у којој је јасно наведена њихова мајка.
4. У евиденцију објекта унеће се појединости о идентитету и пореклу сваког пса или мачке.

Део VI

Кориснички објекат

Члан 18.

Кориснички објекат ће се регистровати или на други начин одобрити од стране надлежног органа и испуњаваће услове наведене у члану 5.

Члан 19.

У корисничком објекту предузеће се све мере да изградња, инсталације и опрема у њима одговарају врсти животиња које се користе, као и ефикасности процедура које се ту обављају. Изградња, конструкција и рад таквих инсталација и опреме треба да буде таква да се обезбеди што боља ефикасност обављања процедура и добијање резултата са најмањим бројем животиња и најмањим степеном бола, патње, стреса и трајне повреде.

Члан 20.

У корисничким објектима:

- a. одредиће се лице или лица која су административно одговорна за бригу о животињама и функционисање опреме;
- b. обезбедиће се довољно обученог особља;
- c. примениће се одговарајуће мере у циљу обезбеђивања ветеринарског савета и третмана;
- d. ветеринар или друго надлежно лице требало би да буде одговорно за пружање савета о добробити животиња.

Члан 21.

1. Животињске врсте наведене доле, које се користе у процедурама набављаће се директно из или ће потицати из регистрованих објеката за узгој, осим уколико није додељено опште или посебно изузеће утврђено од уговорне стране:

Миш	<i>Mus musculus</i>
Пацов	<i>Rattus norvegicus</i>
Заморац	<i>Cavia porcellus</i>
Златни хрчак	<i>Mesocricetus auratus</i>
Зец	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Пас	<i>Canis familiaris</i>
Мачка	<i>Felis catus</i>
Препелица	<i>Coturnix coturnix</i>

2. Свака уговорна страна преузима обавезу да прошири одредбе параграфа 1 овог члана на друге врсте животиња, нарочито оне реда примата и то чим постоји разумна могућност набавке довољног броја циљно узгојених животиња врсте која је у питању.
3. Луталице одомаћених врста животиња се неће користити у процедурама. Опште изузеће од одредби параграфа 1 овог члана се не може проширити на псе и мачке луталице.

Члан 22.

У објектима за коришћење могу се користити само животиње набављене из регистрованих објеката за узгој или снбдевање, осим ако није додељено опште или посебне изузеће, под условима које је одредила уговорна страна.

Члан 23.

Процедуре се могу обављати и изван корисничког објекта уколико постоји овлашћење надлежног органа.

Члан 24.

Предузеће се све мере да се у корисничком објекту води евиденција и она мора бити доступна по захтеву надлежног органа. Посебно, ове евиденције морају бити такве да испуне услове из члана 27, а поред тога и да садрже број и врсте набављених животиња, од кога су набављене и датум допремања.

Део VII

Образовање и обука

Члан 25.

1. Процедуре које се спроводе у сврху образовања, обуке или додатне обуке за стручна или лица других занимања, а које укључују и бригу о животињама које се користе или су намењене за коришћење у процедурама, морају се пријавити надлежном органу и спроводиће се од стране или под надзором овлашћеног лица, које ће бити одговорно да обезбеди да су процедуре у складу са националним законодавством и овом Конвенцијом.
2. Процедуре у оквиру процеса образовања, обуке или додатне обуке или у друге сврхе осим оних наведених у параграфу 1 неће бити дозвољене.
3. Процедуре наведене у параграфу 1 овог члана биће ограничене само на оне апсолутно неопходне за сврхе образовања или обуке и дозволиће се само уколико се резултат није могуће постићи упоредно ефикасним аудио-визуелним или неким другим одговарајућим методама.

Члан 26.

Лица која обављају процедуре или учествују у њима или се брину о животињама које се користе у процедурама, укључујући и надзор над њима треба да имају одговарајуће образовање и обуку.

Део VIII

Статистички подаци

Члан 27.

1. Свака уговорна страна ће прикупљати статистичке податке о употреби животиња у процедурама и они ће, када то закон дозвољава бити доступни јавности.
2. Подаци се прикупљају у вези са:
 - a. бројем и врстама животиња коришћеним у процедурама;
 - b. бројем животиња из селектованих категорија које се користе у процедурама директно везаним за медицину, образовање и обуку;
 - c. бројем животиња из селектованих категорија које се користе у процедурама везаним за заштиту човека и животне средине;
 - d. бројем животиња из селектованих категорија које се користе у процедурама прописаних законом.

Члан 28.

1. У складу са захтевима националног законодавства који се односе на тајност и поверљивост, свака уговорна страна ће Генералном секретару Савета Европе, сваке године достављати информације у погледу података наведених у ставу 2. члана 27, представљене у облику наведеном у прилогу В ове Конвенције.
2. Главни секретар Савета Европе ће објавити статистичке податке примљене од уговорних страна, а које се односе на податке наведене у ставу 2. члана 27.
3. Свака уговорна страна је позвана да саопшти Главном секретару Савета Европе адресу својих државних органа од којих се, по захтеву могу добити свеобухватнији подаци на националном нивоу. Ове адресе ће бити садржане у статистичким публикацијама припремљеним од стране Генералног секретара Савета Европе.

Део IX

Препознавање процедура које се обављају на територији друге уговорне стране

Члан 29.

1. Да би се избегло непотребно понављање процедура које захтева закон о здравственој заштити и безбедности, свака уговорна страна ће, уколико је то практично изводљиво, признати резултате процедура које су обављене на територији друге уговорне стране.
2. У том смислу, уговорне стране ће, где је то изводљиво и законито, пружити сваку другу врсту узајамне помоћи, нарочито пружањем информација о свом законодавству и административној пракси који се односе на захтеве у вези са процедурама које се спроводе у циљу пријаве за регистрацију производа, као и чињеничне информације о процедурама које се спроводе на њиховој територији, и о било којим другим административним појединостима које се односе на те процедуре.

Део X

Мултилатерналне консултације

Члан 30.

1. Уговорне стране ће, у року од пет година од ступања на снагу ове Конвенције и сваких следећих пет година или чешће ако већина уговорних страна то захтева одржавати мултилатералне консултације у оквиру Савета Европе у циљу преиспитивања примене ове Конвенције, као и оправданости њеног ревидирања или проширења било које од њених одредби.
2. Ове консултације ће се одржавати на састанцима које сазива Генерални секретар Савета Европе. Уговорне стране ће доставити имена својих представника Генералном секретару Савета Европе најкасније два месеца пре сваког састанка.
3. У складу са одредбама ове Конвенције, уговорне стране ће припремити пословник за консултације.

Део XI

Амандмани

Члан 31.

1. Сваки амандман на прилог А и В, који предложи уговорна страна или Комитет Министара Савета Европе ће бити достављен Генералном секретару Савета Европе, а он ће га даље проследити државама чланицама Савета Европе, Европској заједници и било којој држави која није држава чланица, али која је приступила или је позвана да приступи овој Конвенцији у складу са одредбама члана 34.
2. Било који амандмани предложени у складу са одредбама претходног параграфа биће преиспитани у току мултилатералних консултација не касније од шест месеци након датума прослеђивања од стране Генералног секретара и где могу бити усвојени двотрећинском већином уговорних страна. Усвојени текст ће бити прослеђен уговорним странама.
3. Дванаест месеци након његовог усвајања на мултилатералним консултацијама амандман ступа на снагу, осим уколико једна трећина уговорних страна не уложи приговоре.

Део XII

Прелазне одредбе

Члан 32.

Ова Конвенција ће бити отворена за потписивање државама чланицама Савета Европе и Европској заједници. Она подлеже ратификацији, прихватању или одобравању. Инструменти ратификације, прихватања или одобравања биће депоновани код Генералног секретара Савета Европе.

Члан 33.

1. Ова Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу након истека периода од шест месеци након датума када су четири државе чланице Савета Европе

изразиле своју сагласност да се обавезу Конвенцијом у складу са одредбама члана 32.

2. Што се тиче потписнице која накнадно изрази пристанак да се обавезе Конвенцијом, ова ступа на снагу првог дана у месецу након истека периода од шест месеци након датума депоновања инструмента ратификације, прихватања или одобравања.

Члан 34.

1. Након ступања на снагу ове Конвенције, Комитет министара Савета Европе може позвати било коју државу, која није чланица Савета да приступи овој Конвенцији и то на основу одлуке донесене већином гласова, за то предвиђене у члану 20d Статута Савета Европе и то, једногласним гласањем представника уговорних држава, које имају право да заседају у Комитету.
2. Што се тиче било које државе која је касније приступила Конвенцији, ова ступа на снагу, првог дана у месецу након истека периода од шест месеци након датума депоновања инструмента приступања код Генералног секретара Савета Европе.

Члан 35.

1. Свака потписница може, у време потписивања или приликом депоновања инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања, уложити једно или више изузећа. Никаква изузећа не могу, међутим бити уложена у погледу чл. 1. до 14. или 18. до 20.
2. Свака уговорна страна која је уложила изузећа у складу са претходним параграфом, може исте у потпуности или делимично повући путем обавештења упућеног Главном секретару Савета Европе. Повлачење ће ступити на снагу на дан пријема таквог обавештења од стране Генералног секретара.
3. Уговорна страна која је уложила изузеће у погледу одредби ове Конвенције не може се позвати на примену дотичне одредбе од стране било које друге уговорне стране; она може, међутим, уколико је њено изузеће делимично или условно, да се позове на примену дате одредбе у меру у којој ју је и сама прихватила.

Члан 36.

1. Свака потписница може у време потписивања или депоновања инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања одредити територију или територије на које ће се примењивати ова Конвенција.
2. Свака уговорна страна може у свако време после и то путем изјаве упућене Генералном секретару Савета Европе проширити примену ове Конвенције на било коју другу територију наведену у изјави. Што се тиче дотичне територије, Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу након истека периода од шест месеци након датума пријема ове изјаве од стране Генералног секретара.
3. Свака изјава састављена у складу са претходна два параграфа може се, у погледу било које територије наведене у изјави повући путем обавештења упућеног Генералном секретару. Повлачење ступа на снагу првог дана у месецу након истека рока од шест месеци након датума пријема обавештења од стране Генералног секретара.

Члан 37.

1. Свака уговорна страна може у било које време отказати ову Конвенцију путем обавештења упућеног Генералном секретару Савета Европе.
2. Такво отказивање ступа на снагу првог дана у месецу након истека периода од шест месеци након датума пријема овог обавештења од стране Генералног секретара.

Члан 38.

Генерални секретар Савета Европе обавештава државе чланице Савета Европе, Европску заједницу и било коју државу која је приступила овој Конвенцији о :

- a. сваком потпису;
- b. сваком депоновању инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања;
- c. сваком датуму ступања на снагу ове Конвенције у складу са чл. 33, 34. и 36;
- d. сваком документу, обавештењу, која се односи на ову Конвенцију;

У потврду овога, доле потписани, исправно овлашћени потписали су ову Конвенцију.

Сачињено у Стразбуру, дана 18. марта 1986, на енглеском и француском језику, оба текста, будући подједнако аутентична, у једном примерку биће депонована у архиви Савета Европе. Главни секретар Савета Европе ће доставити оверене копије свакој од држава чланица Савета Европе, Европске заједнице и било којој држави позваној да приступи овој Конвенцији.

ПРИЛОГ А

Упутство за смештај и бригу о животињама (члан 5 Конвенције)

САДРЖАЈ

Увод

1. *Објекти*
 - 1.1. Функције и општа конструкција
 - 1.2. Смештајне просторије
 - 1.3. Лабораторије и просторије за опште и посебне процедуре
 - 1.4. Помоћне просторије
2. *Амбијентални услови у смештајним просторијама и њихова контрола*
 - 2.1. Вентилација
 - 2.2. Температура
 - 2.3. Влажност
 - 2.4. Осветљење
 - 2.5. Бука
 - 2.6. Алармни системи
3. *Брига*
 - 3.1. Здравље
 - 3.2. Хватање
 - 3.3. Паковање и услови превоза
 - 3.4. Пријем и распакивање
 - 3.5. Карантин, изолација и аклиматизација
 - 3.6. Кавезно држање
 - 3.7. Храна
 - 3.8. Вода
 - 3.9. Простирка
 - 3.10. Кретање и поступање
 - 3.11. Чишћење
 - 3.12. Убијање животиња на хуман начин

Увод

1. Државе чланице Савета Европе одлучиле су да им је циљ заштита живота животиња које се користе за огледне и друге научне сврхе и обезбеђивање да се на минимум сведе било који бол, патња, стрес или трајна повреда, као последица процедура, које се обављају над њима.
2. Истина је да се неке процедуре обављају на терену на слободно-живућим, самоодржавајућим дивљим животињама, али је релативно мали број оваквих процедура. Највећи број животиња које се користе у процедурама морају се, из практичних разлога држати под одређеном врстом физичке контроле у просторијама које варирају од спољних обора до кавеза за мале животиње смештеним у лабораторијским условима. То је ситуација у којој постоји највећи конфликт интереса. Са једне стране су животиње, чије се потребе у кретању, социјалном дружењу и другим животним манифестацијама морају ограничити, док је са друге стране лице које обавља оглед и његове асистенте, којима је потребна потпуна контрола над животињом и њеним окружењем. У овом сукобу интереса, могуће је да ће некада приоритет бити на штету животиње.
3. Стога, Европска конвенција о заштити кичмењака који се користе у огледне и друге научне сврхе у члану 5 предвиђа да: "Свакој животињи која се користи или је намењена за коришћење у процедури биће обезбеђен смештај, амбијент, бар најмањи степен слободе кретања, храна, вода и нега, који одговарају њеном здравственом стању и добробити. Било која ограничења животиње у задовољавању њених физиолошких и етолошких потреба биће ограничена колико год је то практично изводљиво."
4. Овај прилог пружа одређена упутства везана за смештај и бригу о животињама базирана на досадашњем знању и пракси. Он објашњава и допуњава основне принципе усвојене у члану 5. Циљ је дакле да помогне органима, институцијама и појединцима у њиховом спровођењу циљева Савета Европе у овој области.
5. Брига је реч која, ако се користи у вези са животињама намењеним или оним које се заиста користе у процедурама, покрива све аспекте односа између животиње и човека. Њена суштина је мобилизација свих материјалних и нематеријалних ресурса човека ради добијања и одржавања животиње у физичком и менталном стању у коме најмање пати и пружа најбоље перформансе у процедурама. Она почиње у тренутку када се животиња одреди за коришћење у процедурама и наставља се све до убијања животиње или њеног збрињавања на неки други начин након завршетка процедуре, у складу са чланом 11. Конвенције.
6. Циљ овог прилога је да пружи савет о конструкцији одговарајућег смештаја за животиње. Постоји више метода узгоја и држања лабораторијских животиња које се разликују у степену контроле микробиолошког окружења. Треба имати у виду да понекад особље мора, само на основу процене карактера и кондиције животиња одлучити када препоручени стандарди у погледу простора нису довољни, као што је случај са посебно агресивним животињама. Приликом примене упутства у овом прилогу, треба узети у обзир и захтеве сваке појединачне ситуације. Даље, неопходно је разјаснити статус овог упутства. За разлику од одредби саме Конвенције, они нису обавезујући; то су препоруке које треба користити према нахођењу, осмишљене као упутство у пракси и стандарди, чијем постизању треба тежити. Из овог разлога, термин "треба" ће се користити у целом тексту, чак и када се термин "мора" чини прикладнијим. На пример, евидентно је да се морају обезбедити храна и вода (видети 3.7.2 и 3.8).

7. Коначно, из практичних и финансијских разлога постојећу опрему за смештај животиња не треба мењати, пре него што се сасвим не искористи или постане неупотребљива. До замене опреме која у складу са овим упутством, колико год је то практично изводљиво треба број и величину животиња прилагодити постојећим кавезима или оборима.

Дефиниције

У овом додатку А, поред дефиниција наведених у члану 1.2 ове Конвенције:

- a. “просторије за држање” значе просторије у којима се животиње нормално држе или за узгој или као залихе или током обављања процедуре;
- b. “кавез” значи трајно фиксирани или покретни контејнер, затворен чврстим зидовима или са зидовима бар на једној страни, са решеткама или мрежастом жицом или ако је подесно мрежом и у коме се држе или превозе једна или више животиња; зависно од густине насељености и величине контејнера слобода кретања животиња је релативно ограничена;
- c. “обор” значи оградањени простор, на пример, зидовима, решеткама или жичаном мрежом у коме се држи једна или више животиња; зависно од величине и густине насељености слобода кретања животиња је обично мање ограничена него у кавезу;
- d. “испуст” значи оградањени простор, на пример, оградама, зидовима, решеткама или жичаном мрежом, обично смештен изван зиданих објеката у којима животиње које се држе у кавезима или оборима могу слободно да се крећу у одређеном временском периоду у складу са њиховим етолошким и физиолошким потребама;
- e. “стаја” значи мали простор, оградањен са три стране, обично са јаслама и бочним оградама, у којој се могу држати везане једна или две животиње.

1. Физички објекти

1.1. Изградња и општа конструкција

- 1.1.1. Сваки објекат би требало да буде израђен на начин да се обезбеди окружење које одговара врстама животиња, које су у њему смештене. Мора бити израђен тако да се спречи улазак неовлашћених лица.

Објекти који су део већег грађевинског комплекса треба да буду на одговарајући начин заштићени, како би се ограничио број улазака и спречио неовлашћени промет.

- 1.1.2. Препоручљиво је да постоји програм одрживости објеката, ради спречавања оштећења опреме.

1.2. Просторије за држање

- 1.2.1. Треба предузети све неопходне мере како би се обезбедило редовно и ефикасно чишћење просторија и одржавање задовољавајућег хигијенског стандарда. Таванице и зидови треба да буду отпорни на оштећења, са глатком, непропусном површином која се лако чисти. Посебну пажњу треба посветити спојевима врата, утичница, цеви и каблова. Врата и прозори, ако их има, треба да буду заштићени тако да се нежељене животиње држе изван тог простора. Где је то могуће, у врата треба уградити прозоре ради надзора над животињама. Подови треба да буду глатки, непропусни, не клизајући, са површинама које се лако

перу и које, без оштећења могу носити тежину хранилица или друге тешке опреме. Дренажни отвори, ако их има, треба да буду на одговарајући начин прекривени и заштићени ради спречавања приступа животиња.

- 1.2.2. Просторије у којима је дозвољено животињама да се слободно крећу треба да имају зидове и подове са посебно отпорним површинама које могу издржати тежину животиње и хабање изазвано животињама и чишћењем. Материјал не би требало да утиче на здравствено стање животиње и треба да буде такав да животиње не могу себе повредити. Пожељно је да у таквим просторијама постоје дренажни отвори. Другу опрему и прибор треба додатно заштитити, како их животиње не би могле оштетити или се њима повредити. Када су обезбеђене спољашње просторије треба предузети мере како би се спречио приступ других лица и животиња.
 - 1.2.3. Просторије намењене за држање фармских животиња (говед, овце, козе, свиње, коњи итд.) требало би да бар испуњавају стандарде прописане Европском конвенцијом о заштити фармских животиња као и стандарде прописане од стране државних ветеринарских и других органа.
 - 1.2.4. Већина просторија за држање је обично конструисана за глодаре. Често се овакве просторије користе и за смештај већих животиња. Треба обратити пажњу да се не држе заједно инкопатибилне врсте.
 - 1.2.5. Просторије за држање би требало да буду опремљене опремом за обављање лакших процедура и манипулација када је то могуће.
- 1.3. Лабораторије и просторије за опште и посебне процедуре
 - 1.3.1. У објектима за узгој и снабдевање требало би да буде доступна опрема за припрему пошилјки животиња.
 - 1.3.2. Сви објекти би, такође требало да имају доступну минималну лабораторијску опрему за обављање једноставних дијагностичких тестова, пост-морталног прегледа и/или прикупљање узорака за опсежнија лабораторијска испитивања.
 - 1.3.3. Треба предузети мере приликом пријема животиња, тако да, животиње које долазе не представљају ризик за већ присутне животиње, на пример смештањем у карантин. Просторије за опште и посебне процедуре треба да буду доступне у ситуацијама када није пожељно обављати процедуре или посматрање у смештајној просторији.
 - 1.3.4. Требало би да постоји одговарајући смештај за појединачно и одвојено држање животиња, које су оболеле или повређене.
 - 1.3.5. Када је то примерено, требало би обезбедити једну или више просторија одговарајуће опремљених за обављање хируршких процедура под асептичним условима. Требало би да постоје и просторије за постоперативни опоравак ако је то оправдано.
 - 1.4. Помоћне просторије
 - 1.4.1. Складишта за храну би требало да буду сува и хладна, заштићена од инсеката и паразита. Друге материјале, који се могу

контаминирати или представљати ризик треба складиштити одвојено.

- 1.4.2. Требало би да постоји складиште за чисте кавезе, инструменте и другу опрему.
- 1.4.3. Просторија за чишћење и прање треба да је довољно велика да се у њој смести инсталација неопходна за деконтаминацију и чишћење употребљеног прибора. Процес чишћења би требало да буде организован тако да се одвоји проток чистог и прљавог прибора како би се спречила контаминација новоочишћеног прибора. Зидови и подови би требало да буду покривени отпорним материјалом и са вентилационим системом довољног капацитета да обезбеди одвод вишка топлоте и влаге.
- 1.4.4. Треба предузети мере за хигијенско одлагање и уклањање лешева и отпада животињског порекла. Ако спаљивање на лицу места није могуће или пожељно, треба предузети мере за безбедно уклањање оваквог материјала поштујући локалну регулативу и правилнике. Посебне мере опреза треба предузети са отровним и радиоактивним отпадом.
- 1.4.5. Распоред и конструкција пролазних просторија би требало да одговара стандардима смештајних просторија. Ходници би требало да буду довољно широки да обезбеде лак проток покретне опреме.

2. Амбијентални услови у смештајним просторијама и њихова контрола

2.1. Вентилација

- 2.1.1. Просторије за држање би требало да имају одговарајући вентилациони систем који одговара захтевима врсте која је ту смештена. Сврха вентилационог система је да обезбеди свеж ваздух и на ниском нивоу одржава непријатне мирисе, штетне гасове, прашину и инфективне агенсе било које врсте. Он такође обезбеђује и уклањање вишка топлоте и влаге.
- 2.1.2. Ваздух у просторији требало би да се обнавља у честим временским интервалима. Обично је 15-20 измена ваздуха по часу сасвим одговарајуће. Ипак, у одређеним случајевима, када је густина насељености мала, 8-10 измена ваздуха по часу може бити довољна или чак можда механичка вентилација неће бити ни потребна. Други случајеви могу захтевати много чешћу измену ваздуха. Треба избегавати рецикулацију нетретираних ваздуха. Па ипак, треба нагласити да чак ни најефикаснији систем не може заменити лошу хигијену или аљкавост.
- 2.1.3. Вентилациони систем би требало да буде конструисан тако да се спречи стварање штетне промаје.
- 2.1.4. Пушење у просторијама у којима су смештене животиње би требало забранити.

2.2. Температура

- 2.2.1. У табели 1 су наведени распони у којима је препоручљиво одржавати температуру. Такође би требало нагласити да се вредности односе само на одрасле, нормалне животиње. Новорођеним и младим животињама је често потребна много виша температура. Температуре просторија би требало регулисати у

складу са могућим променама терморегулације саме животиње настале услед посебних физиолошких стања или ефеката процедуре.

2.2.2. Имајући у виду климатске услове који владају у Европи, можда је неопходно обезбедити вентилациони систем довољног капацитета за загревање и хлађење ваздуха.

2.2.3. У корисничким објектима прецизна контрола температуре у смештајним просторијама се може захтевати, због тога што је спољашња температура физички фактор који има пресудан утицај на метаболизам свих животиња.

2.3. Влажност

Екстремне варијације у релативној влажности (RH) имају штетан ефекат на здравље и добробит животиња. Стога се препоручује да би RH ниво у смештајним просторијама требало да одговара врсти животиња и да се одржава на 55%±10%. Продужене периоде са вредностима испод 40% и изнад 70% релативне влажности би требало избегавати.

2.4. Осветљење

У просторијама које немају прозоре неопходно је обезбедити контролисано осветљење како би се задовољили не само биолошки захтеви животиње, већ и задовољавајући радни услови. Такође је неопходно имати контролу над интензитетом осветљења и циклусом светлости и таме. Када се држе албино животиње треба да се узме у обзир њихова осетљивост на светло. (видети такође 2.6).

2.5. Бука

Бука у смештајним просторима може бити значајан фактор узнемиравања животиње. Смештајни простори и просторије у којима се обављају процедуре морају бити заштићени од извора чујне или буке високе фреквенције како би се спречиле промене у понашању и физиологији животиња. Изненадна бука може довести до значајних промена у функционисању органа али пошто се она често не може избећи, понекад је препоручљиво у смештајним просторијама и просторијама за процедуре обезбедити стално присутан звук, средњег интензитета, као што је лагана музика.

2.6. Алармни системи

Просторија у којој се држи велики број животиња је изузетно осетљива. Стога је препоручљиво заштитити ову просторију апаратима за детекцију пожара и уласка неовлашћених лица. Технички кварови или престанак рада вентилационог система представљају другу опасност, која може изазвати стрес, чак и смрт животиње услед гушења и прегрејавања или, у мање озбиљним случајевима, имају тако негативан ефекат на процедуру да се она мора поновити. Зато треба инсталирати уређаје за праћење, повезане са постојећем за загревање и вентилацију како би се особљу омогућио општи надзор над радом. Ако је оправдано треба уградити генератор за подршку система за одржавање живота животиња и осветљења у случају квара или престанка снабдевања. Јасна упутства за поступање у хитним случајевима треба да буду видно истакнута. Аларми за рибњаке се препоручују у случају отказивања система водоснабдевања. Треба водити рачуна да рад алармног система узрокује што је могуће мање узнемиравање животиња.

3 Нега

3.1. Здравље

3.1.1. Одговорно лице у објекту би требало да обезбеди редовну инспекцију животиња и надзор над смештајем и негом од стране ветеринара или другог овлашћеног лица.

3.1.2. У складу са проценом потенцијалне опасности по животиње, одговарајућу пажњу би требало обратити на здравствено стање и хигијену особља.

3.2. Хватање

Дивље животиње би требало хватати на хуман начин и то од стране искусних лица, која поседују одговарајуће знање о навикама и стаништима животиња које се хватају. Ако приликом хватања треба користити анестетик или неки други лек, њега би требало да примени само ветеринар или друго овлашћено лице. Сваку животињу која је озбиљно повређена треба што је пре могуће одвести ветеринару ради лечења. Ако животиња, по мишљењу ветеринара може наставити живот уз патњу или бол, њу би требало убити на хуман начин. У одсуству ветеринара, животињу, која је озбиљно повређена треба на лицу места убити на хуман начин.

3.3. Паковање и услови превоза

Сваки превоз је, без сумње стресно искуство за животињу и треба га олакшати што је више могуће. Животиње које се превозе би требало да буду доброг здравственог стања, а дужност пошиљаоца је да то обезбеди. Животиње које су болесне или на други начин у лошој кондицији не би требало да се превозе осим уколико је то неопходно у сврхе лечења или постављања дијагнозе. Посебну пажњу треба посветити женкама у поодмаклом стадијуму гравидитета. Трбало би искључити из превоза женке за које се претпоставља да ће се окотити током превоза или женке са потомством, а које су се породиле 48 сати пре превоза. Пошиљалац и превозник треба да предузму све мера опреза приликом паковања, одлагања и превоза пошилјке, како би се избегла непотребна патња животиње, настала услед неодговарајуће вентилације, изложености екстремним температурама, недостатка хране и воде, кашњења и итд. Прималац треба да буде прописно обавештен о детаљима превоза и превозној документацији како би се обезбедило брзо руковање и пријем у месту одредишта. Чак и у случају држава које нису потписнице Европске конвенције о заштити животиња током међународног превоза, препоручује се строго поштовање одредаба ове Конвенције; такође се препоручује строго придржавање националних закона и прописа, као и прописа за живе животиње Међународне асоцијације авио саобраћаја (*International Air Transport Association*) и Асоцијације за авио-превоз животиња (*Animal Air Transport Association*).

3.4. Пријем и распакивање

Пошилјку животиња треба без одлагања примити и распаковати. Након инспекције, животиње треба преместити у чисте кавезе или оборе и снабдети храном и водом према потреби. Животиње које су болесне или у лошој кондицији треба држати под сталним надзором и одвојене од других животиња. Ове животиње би требало да прегледа ветеринар или друго овлашћено лице што је пре могуће, а где је то потребно, и да

их лечи. Животиње које немају прилику за опоравак треба убити на хуман начин. Коначно, све примљене животиње морају бити регистроване и обележене, у складу са одредбама чл. 16, 17. и 24. Конвенције. Кутије за превоз треба одмах уништити ако одговарајућа деконтаминација није могућа.

3.5. Карнатин, изолација и аклиматизација

3.5.1. Сврха карантина је:

- a заштита других животиња у објекту;
- b заштита човека од зооноза;
- c подстицање добре научне праксе.

Ако здравствено стање животиња које су примљене у објект није задовољавајуће, оне треба да прођу период карантина. У неким случајевима, као што је на пример беснило, овај период може бити прописан националним прописима земље потписнице. У другим случајевима, овај период варира и треба да буде одређен, зависно од околности од стране овлашћеног лица, и то обично ветеринара именованог од стране установе (видети такође Табелу 2).

Животиње се могу користити за процедуре током периода трајања карантина, чим се аклиматизују на нову средину и не представљају опасност за друге животиње или човека.

3.5.2. Препоручљиво је одвојити објекте у којима се изолују животиње које показују знакове обољења или се сумња да су оболеле и који би могле представљати опасности за човека или друге животиње.

3.5.3. Чак и када изгледа да су животиње здраве, добра пракса је да оне прођу период аклиматизације пре коришћења у процедури. Потребно време зависи од неколико фактора, као што су стрес, који опет зависи од неколико фактора, као што су трајање превоза и старост животиња. Ово време требало би да одреди овлашћено лице.

3.6. Кавезно држање

3.6.1. Могуће је направити разлику између два широко примењивана система смештаја животиња.

Прво, постоји систем који се може видети у узгојним објектима, објектима за набавку и корисничким објектима у пољу биомедицине, који су конструисани за смештај животиња, као што су глодари, зечеви, месоједи, птице и примати, некад такође и преживари, свиње и коњи. У табелама 3-13 је наведено упутство за кавезе, оборе, испусте и стаје у овим објектима. Додатно упутство о минималном простору у кавезима се може наћи на графиконима 1. до 7. Даље, одговарајуће упутство за процену густине насељености у кавезима је представљено графиконима 8 до 22.

Друго, постоји и систем, који се често може видети у објектима у којима се обављају процедуре само на фармским или сличним великим животињама. Просторије у оваквим објектима не би требало да буду мање од оних које захтевају постојећи ветеринарски стандарди.

- 3.6.2. Кавези и обори би требало да буду направљени од материјала који није штетан по здравље животиње, а њихов дизајн би требао бити такав да животиње не могу саме себе повредити; осим ако нису за једнократну употребу, они би требало да буду направљени од отпорног материјала прилагођеног техникама чишћења и деконтаминације. Посебну пажњу треба посветити конструкцији кавеза и подова обора који треба да варирају зависно од врсте и старости животиње и треба да буду конструисани тако да се олакша уклањање екскрета.
- 3.6.3. Обори треба да буду конструисани тако да одговарају добробити сваке врсте. Они би требало да омогуће задовољавање одређених етолошких потреба (на пример, потребу за пењањем, скривањем или прављењем привременог склоништа), као и чишћење и слободу од контакта са другим животињама.

3.7. Исхрана

- 3.7.1. Приликом избора, производње и припреме хране треба предузети мере опреза како би се избегла хемијска, физичка и микробиолошка контаминација. Храна треба да буде упакована у чврсто затворене врећице, са печатом и датумом производње, када је то могуће. Паковање, превоз и складиштење треба да буде тако да се избегне контаминација, пропадање или уништење. Складишта треба да буду расхлађена, тамна, сува и заштићена од инсеката и штеточина. Брзо кварљива храна, попут зелене хране, поврћа, воћа, меса, рибе, итд би требало да се складишти у хладним просторијама, фрижидерима или замрзивачима.

Све хранилице, корита или други прибор који се користи за храњење треба редовно чистити и, ако је потребно стерилисати. Ако се користи влажна храна или ако се храна лако контаминира водом, урином, итд неопходно је свакодневно чишћење
- 3.7.2. Процес дистрибуције хране може да варира зависно од врсте али треба да буде такав да задовољи физиолошке потребе животиње. Треба предузети мере да се свакој животињи омогући приступ храни.

3.8. Вода

- 3.8.1. Неконтаминирана пијаћа вода требало би да увек буде доступна свим животињама. Током превоза, прихватљиво је обезбедити воду као део влажног obroка. Вода је, међутим преносилац микроорганизама и стога би снабдевање требало организовати тако да се ризик смањи на најмању могућу меру. Обично се користе две методе напајања, флашице и аутоматски систем.
- 3.8.2. Флашице се обично користе за мале животиње попут глодара и кунића. Када се користе флашице, оне би требало да буду израђене од провидног материјала како би се могао надзирати њихов садржај. Требало би да имају широк грлић ради једноставанијег и ефикасанијег чишћења а, ако се користи пластични материјал он не би требало да буде склон расквасивању. Чепови и славине цеви такође треба да буду такви да се могу стерилисати и лако чистити. Све флашице и прибор треба раставити, очистити и стерилисати у одговарајућим редовним временским интервалима. Пожељније

је флашице заменити чистим, стерилисаним боцама, него их поново пунити у смештајним просторијама.

- 3.8.3. Аутоматске системе за напајање треба редовно проверавати, сервисирати и испирати да би се избегле несреће и ширење инфекција. Ако се користе кавези са чврстим дном, требало би предузети мере како би се на минимум смањио ризик од поплаве. Редовна бактериолошка испитивања система су такође неопходна ради праћења квалитета воде.
- 3.8.4. Вода из јавних водовода садржи неке микроорганизме који се обично сматрају безбедним, осим ако се не ради о одређеним дефинисаним микроорганизмима. У таквим случајевима, воду треба третирати. Вода из јавних водовода је обично хлорисана како би се смањио раст микроорганизама. Такво хлорисање није увек довољно да смањи раст одређених потенцијалних патогена, као на пример Псеудомонас. Као додатна мера, може се повећати ниво хлора у води или се вода може закиселити како би се постигао жељени ефекат.
- 3.8.5. У риба, водоземца и гмизаваца, толеранција на киселост, хлор и многе друге хемикалије широко варира од врсте до врсте. Стога треба предузети мере да се снабдевање акваријума и рибњака водом прилагоди потребама и границама толеранције сваке појединачне врсте.

3.9. Простирка

Простирка би требало да је сува, добро упијајућих особина, да не скупља прашину, да није токсична и да је слободна од инфективних агенаса или штеточина или било ког другог облика контаминације. Посебну пажњу треба предузети како би се избегло коришћење струготине или простирке од хемијски третираног дрвета. Могу се користити одређени индустријски нупоризводи или отпад, као што је уситњена хартија.

3.10. Кретање и поступање

3.10.1. Саветује се да се искористи свака могућа прилика да се животињама омогући кретање.

3.10.2. Понашање животиње током обављања поступка зависи пуно од њеног поверења у човека, што је нешто што се мора развијати. Дивља животиња вероватно никада неће постати идеална огледна животиња. Ствари стоје другачије са домаћим животињама, које су рођене и одгајане у контакту са човеком. Поверење које је једном стечено ипак треба одржавати. Стога се препоручује одржавање честог контакта како би се животиње навикле на присуство човека и његове активности. Када околности допуштају, треба издвојити време за разговор, држање и тимарење животиње. Особље треба да буде саосећајно, нежно и одлучно у поступању са животињама.

3.11. Чишћење

3.11.1. Стандард објеката веома зависи од добре хигијене. Треба издати јасна упутства за измену простирке у кавезима и оборима.

- 3.11.2. Треба успоставити одговарајући уобичајени поступак чишћења, прања, деконтаминације и, по потреби стерилизације кавеза и прибора, флашица и друге опреме. У смештајним просторијама, просторија за прање и складиштима треба одржавати веома високе стандарде чишћења и реда.
 - 3.11.3. Спољашње оборе, кавезе и испусте треба редовно чистити и, где је то примерено, мењати материјал који чини горњи слој на површини, како он не би постао извор инфекције и станиште паразита
- 3.12. Хумано убијање животиња
- 3.12.1. Све методе хуманог убијања животиња захтевају стручност, која се може постићи само одговарајућом обуком.
 - 3.12.2. Дубоко бесвесне животиње се могу искрварити, али не треба, без претходне анестезије примењивати лекове који паралишу мишиће пре губитка свести, оне са курариформним ефектима, као ни омамљивање електричном струјом без масаже мозга.

Не би требало дозволити уклањање леша док се не појави *rigor mortis*.

Табеле и графикони који се односе на прилог А Европске конвенције о заштити кичмењака који се користе у огледне и друге научне сврхе (Упутство за смештај и бригу о животињама)

ТАБЕЛА 1

*Упутство за температуру у просторији
(животиње које се држе у кавезима, оборима или унутрашњим испустима)*

Врсте или групе врста	опсег	Оптимални у °C
примати новог света		20-28
миш		20-24
пацов		20-24
сиријски хрчак		20-24
пустињски пацов		20-24
заморац		20-24
примати старог света		20-24
препелица		20-24
зец		15-21
мачка		15-21
пас		15-21
ферета		15-21
живина		15-21
голуб		15-21
свиња		10-24
коза		10-24
овца		10-24
говеда		10-24
коњ		10-24

Напомена: У посебним случајевима, на пример приликом смештаја веома младих животиња или животиња без длаке могу се захтевати више температуре од назначених.

ТАБЕЛА 2

Упутство за локални период карантина

Уводна напомена: За увезене животиње период трајања карантина је одређен националним законодавством уговорне стране. Што се тиче периода трајања локалног карантина, њега би требало, зависно од околности да одреди овлашћено лице, и то обично ветеринар, именован од стране установе.

Врсте	Дани
миш	5-15
пацов	5-15
Пустињски пацов	5-15
заморац	5-15
сиријски хрчак	5-15
Зец	20-30
Мачка	20-30
Пас	20-30
примати	40-60

ТАБЕЛА 3

Упутство за кавезно држање малих глодара и кунића

(у залихама и током процедура)

Врсте	Минимална кавезна подна површина cm ²	Минимална висина кавеза cm
миш	180	12
пацов	350	14
сиријски хрчак	180	12
заморац	600	18
зец		
1 kg	1 400	30
2 kg	2 000	30
3 kg	2 500	35
4 kg	3 000	40
5 kg	3 600	40

Напомена: "Висина кавеза" је вертикално растојање између пода кавеза и горњег хоризонталног дела поклопца или кавеза. Приликом осмишљавања процедуре, треба узети у обзир потенцијални раст животиње како би се обезбедио одговарајући простор у складу са овом табелом и то у свим фазама процедуре.

Такође видете графиконе 1 до 5 и 8 до 12.

ТАБЕЛА 4

Упутство за кавезно држање малих глодара у узгоју

Врсте	Минимална подна површина кавеза за мајку и легло cm ²	Минимална висина кавеза cm
миш	200	12
пацов	800	14
сиријски хрчак	650	12
заморац	1 200	18
заморац у харему	1 000 по одраслој јединки	18

Напомена: Дефиницију "висине кавеза" видети у напомени у Табели 3.

ТАБЕЛА 5

Упутство за кавезно држање узгојних кунића

Тежина зечице kg	Минимална подна површина кавеза по зечици са леглом m ²	Минимална висина кавеза cm	Минимална подна површина гнезда m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Напомена: Дефиницију "висине кавеза" видети у напомени у Табели 3.

Минимална подна површина кавеза по женки са леглом укључује и подну површину гнезда.

Видети такође графикон 6.

ТАБЕЛА 6

*Упутство за смештај мачака
(током процедуре и узгоја)*

Тежина мачке kg	Минимална подна површина кавеза за мачку m ²	Минимална висина кавеза cm	Минимална подна површина кавеза по мачки са леглом m ²	Минимална површина обора по мачки са леглом m ²
0,5-1	0,2	50	-	-
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

Напомена: Смештај мачака у кавезима требало би да буде строго ограничен. Мачке које се држе на овај начин требало би да се најмање једном дневно пусте да се крећу, уколико то не омета процедуру. Обори за мачке би требало да буду опремљени тоалетима за мачке, лежиштем за одмор и опремом која омогућава пењање и оштрење канџи.

"Висина кавеза" је вертикално растојање између највише тачке пода и најниже тачке врха кавеза.

У сврхе израчунавања миниламне подне површине може се укључити и површина лежишта.

Минимална подна површина по мачки са леглом укључује и 0,18 m² кутије за омацавање.

Такође видети графикон 7.

ТАБЕЛА 7

*Упутство за смештај паса у кавезима
(током процедуре)*

Висина пса до врха гребена	Минимална подна површина по псу	Минимална висина кавеза
cm	m ²	cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Напомена: Псе не би требало држати у кавезима дуже него што је то апсолутно неопходно за сврхе процедуре. Псе који се држе у кавезима требало би пустити да се крећу најмање једном дневно, осим ако то није у складу са сврхом процедуре. Требало би одредити временско ограничење преко кога пас не би требао бити затворен без могућности дневног кретања. Простори за кретање треба да буду довољно велики да омогуће псу слободу кретања. У кавезима за псе подови не би требало да буду решеткасти, осим ако то захтева процедура.

У светлу великих разлика у висини и ограниченој међузависности висине и тежине различитих раса паса, висина кавеза би требало да се базира на висини гребена појединачне животиње. Опште је правило да би минимална висина кавеза требало да износи двоструку висину гребена.

За дефиницију "висина кавеза", видети напомену Табеле 6

ТАБЕЛА 8

*Упутство за смештај паса у оборима
(у залихама и током процедура и узгоја)*

Тежина пса kg	Минимална површина обора по псу m ²	Минимална додатна површина за кретање по псу	
		до 3 пса m ²	више од 3 пса m ²
<6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6-10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (2,9)
10-20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20-30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
>30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Напомена: Бројке у заградама представљају укупну површину по псу, то јест подну површину обора плус површину простора за кретање. Пси који се стално држе на отвореном требало би да имају приступ склоништу, како би се заштитили од неповољних временских прилика. Ако су пси смештени на решеткастим подовима, требало би да имају чврсту, пуну површину за спавање. Не треба користити решеткасте подове, осим ако то захтева процедура. Зидови између обора требало би да буду такви да спрече да пси повредe једни друге.

Сви обори треба да имају одговарајућу дренажу.

ТАБЕЛА 9

Упутство за кавезно држање нехуманих примата
(при залихама, током процедуре и узгоја)

Уводна напомена: Због великих варијација у величинама и карактеристикама примата, нарочито је важно да облик и унутрашња опрема, као и димензије кавеза одговарају њиховим појединачним потребама. Укупна запремина кавеза је једнако важна за примате, као и подна површина. Као опште начело, узима се да би висина кавеза, бар за безрепог мајмуна и друге мајмуне, подреда *Simii* требало би да буде њена највећа димензија. Кавези би требало да имају бар толику висину да омогуће животињи да усправно стоји. Минимална висина кавеза за гибоне би требало да буде таква да им омогући да се у пуном замаху љуљају са плафона, а да при томе ногама не додирну под. Где је то могуће, треба поставити пречке, како би примати могли да користе горње делове кавеза.

У једном кавезу се могу држати и по два компатибилна примата. Тамо, где се не могу држати у паровима, кавези би требало да буду постављени тако да животиње могу видети једна другу, али уз могућност да се то спречи када је потребно.

У складу са овим запажањима, следећа табела садржи општа упутства за кавезно држање врста које се најчешће користе (суперфамилије *Ceboidea* и *Cercopithecoidea*).

Тежина примата kg	Минимална површина пода за једну или две животиње m ²	Минимална висина кавеза cm
<1	0,25	60
1-3	0,35	75
3-5	0,50	80
5-7	0,70	85
7-9	0,90	90
9-15	1,10	125
15-25	1,50	125

Напомена: Дефиницију "висина кавеза", видети напомену у табели 6.

ТАБЕЛА 10

*Упутство за кавезно држање свиња
(у залихама и током процедура)*

Тежина свиње kg	Минимална површина пода по свињи m ²	Минимална висина кавеза cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Напомена: Табела се такође односи и на прасиће. Свиње не би требало држати у кавезима осим уколико то није апсолутно неопходно у сврхе процедуре и тада само у најкраћем временском периоду.

Напомена: Дефиницију "висина кавеза", видети напомену у 6.

ТАБЕЛА 11

*Упутство за смештај фармских животиња у оборима
(у залихама и током процедура у корисничким објектима)*

Врсте и тежина kg	Минимална површина пода m ²	Минимална дужина обора m	Минимална висина зидова обора m	Минимална површина пода обора за групе m ² /animal	Минимална дужина хранилица по грлу m
<i>свиње</i>					
10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
<i>овце</i>					
< 70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
<i>козе</i>					
< 70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
<i>говеда</i>					
< 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
>400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
<i>одрасли коњи</i>	13,5	4,5	1,8	-	-

ТАБЕЛА 12

*Упутство за смештај фармских животиња у стајама
(у залихама и током процедура у корисничким објектима)*

Врсте и тежина kg	Минимална површина стаје m ²	Минимална дужина стаје m	Минимални зидови стаје m
<i>свиње</i>			
100-150	1,2	2,0	0,9
> 150	2,5	2,5	1,4
<i>овце</i>			
< 70	0,7	1,0	0,9
<i>козе</i>			
< 70	0,8	1,0	0,9
<i>говеда</i>			
60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350-500	2,1	1,9	1,4
> 500	2,6	2,2	1,4
<i>одрасли коњи</i>	4,0	2,5	1,6

Напомена: Стаје би требало да буду довољно широке да омогуће животињи да удобно легне.

ТАБЕЛА 13

*Упутство за кавезно држање птица
(у залихама и током процедура у корисничким објектима)*

Врсте и тежина g	Минимална површина по једној птици cm ²	Минимална површина за две птице cm ² /bird	Минимална површина за 3 птице cm ² /bird	Минимална висина кавеза cm	Минимална дужина хранилице по птици cm
<i>кокошке</i>					
100-300	250	200	150	25	3
300-600	500	400	300	35	7
600-1 200	1 000	600	450	45	10
1 200-1 800	1 200	700	550	45	12
1 800-2 400	1 400	850	650	45	12
<i>(одрасли мушјаци)</i>					
> 2 400	1 800	1 200	1 000	60	15
<i>препелице</i>					
120-140	350	250	200	15	4

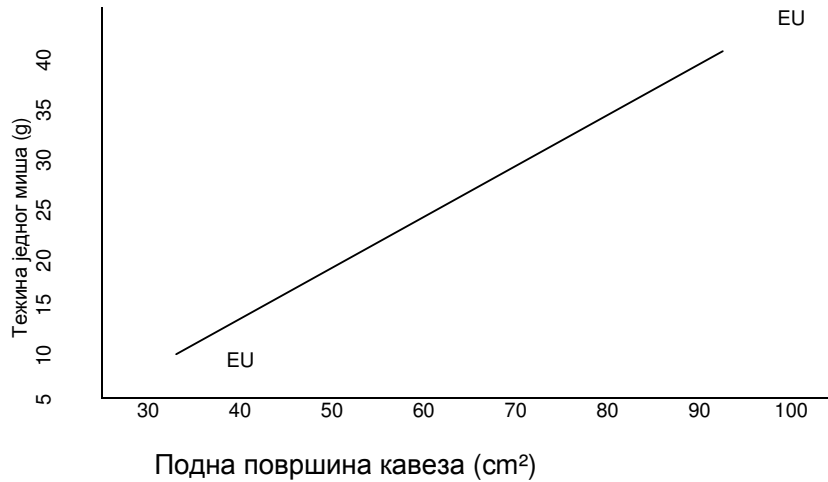
Напомена: "Површина" је производ дужине и ширине кавеза, измерене са унутрашње стране и водоравно а непроизвод дужине и ширине пода. а дефиницију " висина кавеза " види напомену у табели 6.

Димензија мрежастих подова не би требало да буде већа од 10 x 10 mm за пилиће и 25 x 25 mm за младе кокице и одрасле. Дебљина жице треба да буде најмање 2 mm. Нагиб не би требало да прелази 14%(8°). Појилице би требало да имају исту дужину као и хранилице. Ако су обезбеђене сисалке или посуде за воду, свака птица би требало да има приступ обема. Кавези треба да буду опремљени седалицама и такви да омогуће птицама у појединачним кавезима да виде једна другу

ГРАФИКОН 1

Мишеви (у залихама и током процедура)
Минимална подна површина кавеза

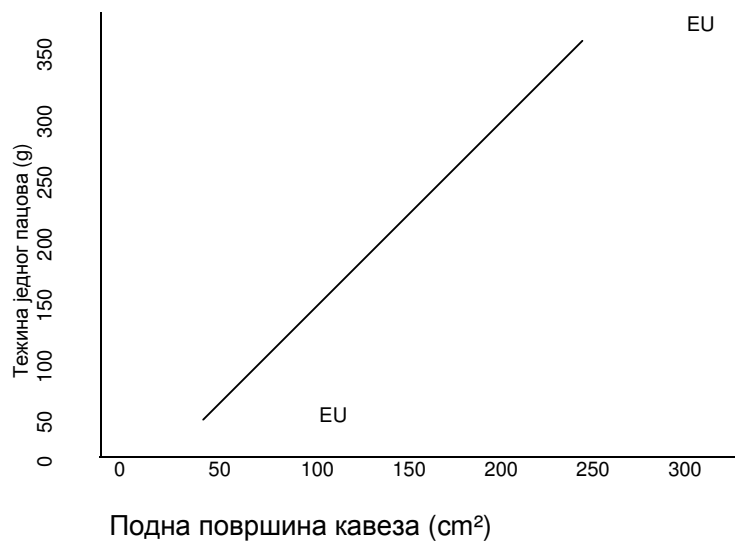
Имајући у виду тежину миша, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

ГРАФИКОН 2

Пацови (у залихама и током процедура)
Минимална подна површина кавеза

Имајући у виду тежину пацова, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

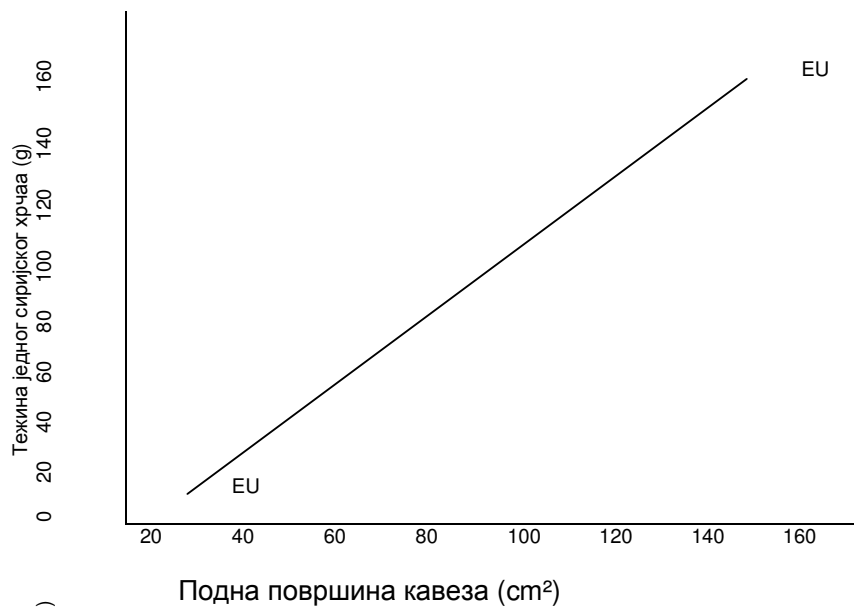

ГРАФИКОН 3

Сиријски хрчакови (у залихама и током процедура)

Минимална подна површина кавеза

Имајући у виду тежину сиријског хрчака, пуна извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

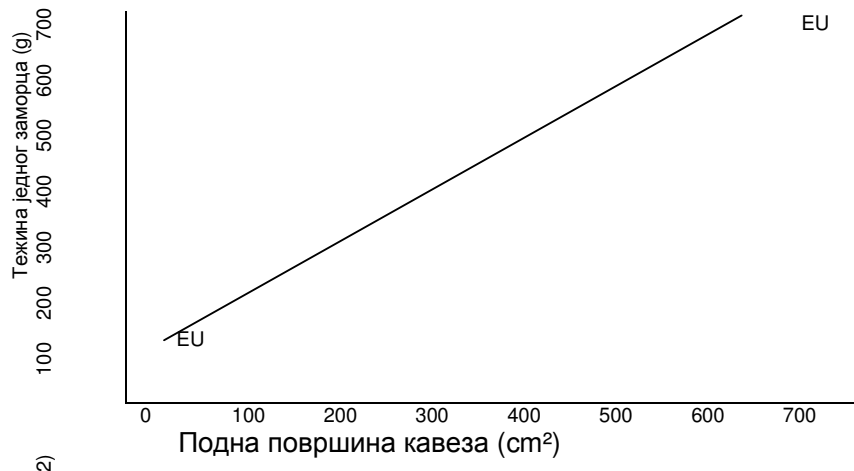

ГРАФИКОН 4

Заморци (у залихама и током процедура)

Минимална подна површина кавеза

Имајући у виду тежину заморца, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

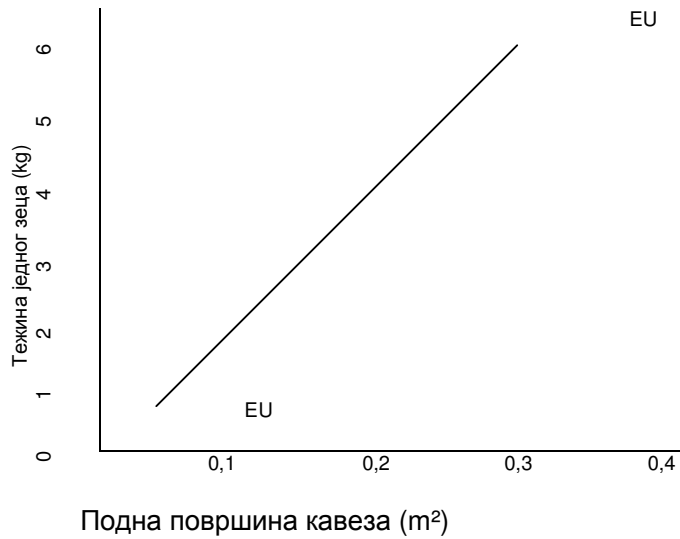

ГРАФИКОН 5

Кунићи (у залихама и током процедура)

Минимална подна површина кавеза

Имајући у виду тежину кунића, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

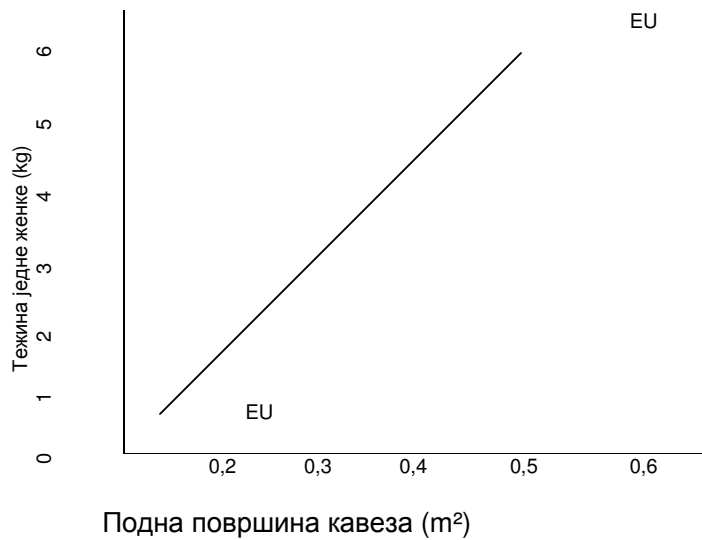

ГРАФИКОН 6

Кунићи (у узгоју)

Минимална подна површина кавеза за женку са незалученим леглом

Имајући у виду тежину женке, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

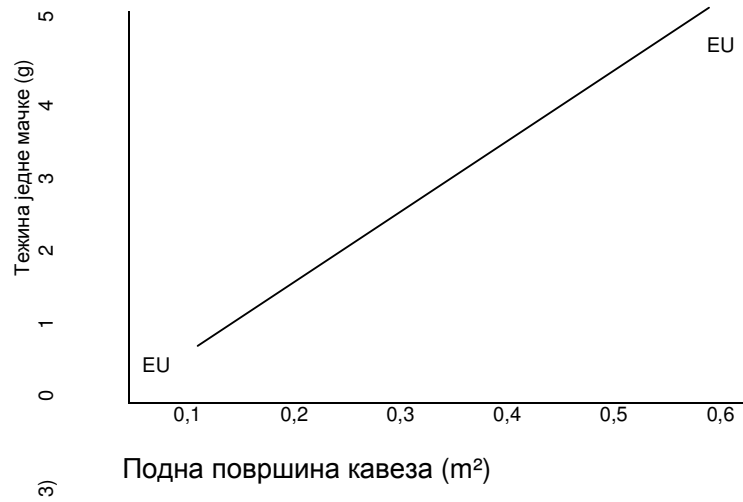

ГРАФИКОН 7

Мачке (у залихама и током процедура)

Минимална подна површина кавеза

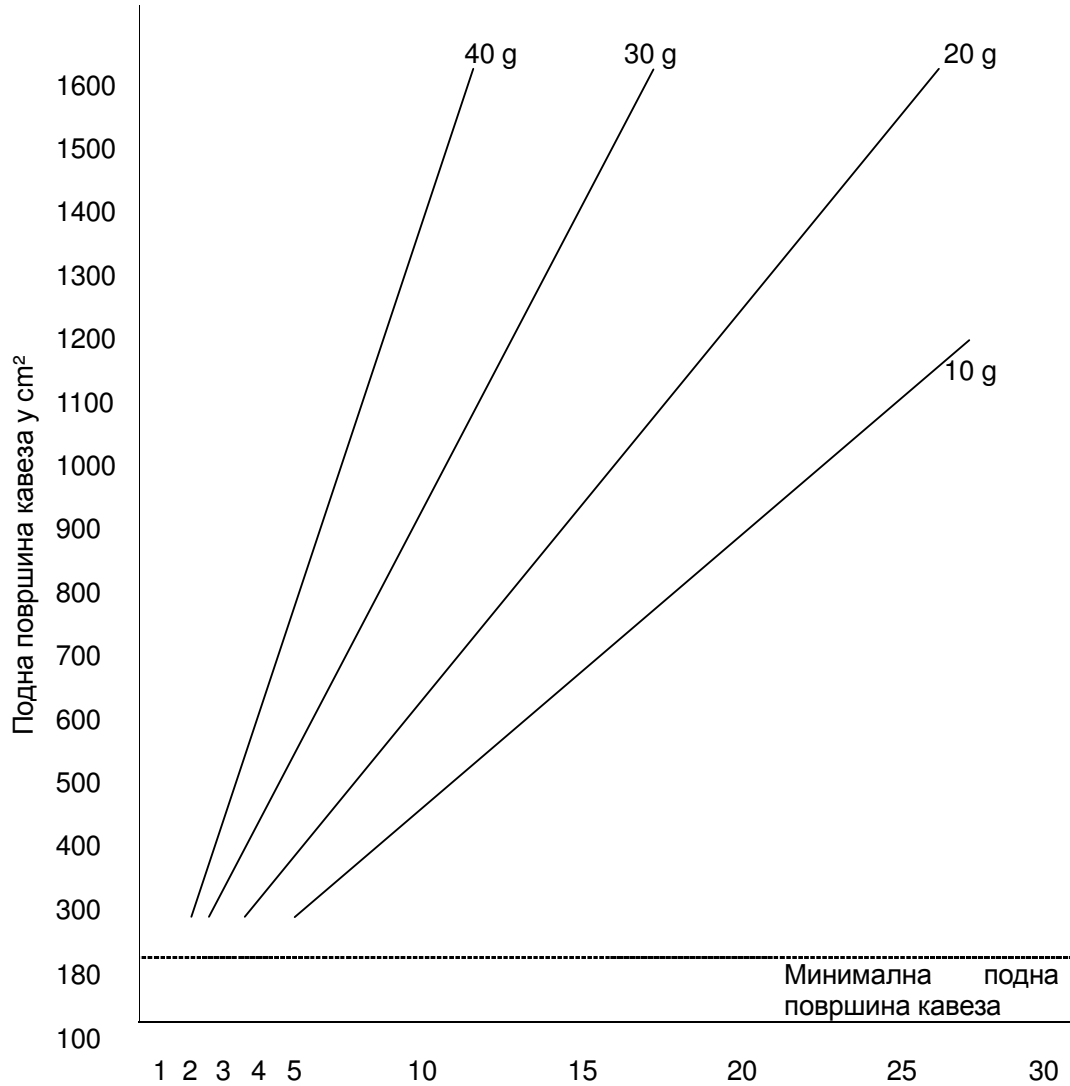
Имајући у виду тежину мачке, пуна, извучена EU-EU линија представља минималну површину коју треба одвојити.

ГРАФИКОН 8

Упутство за однос између броја мишева по кавезу и подне површине кавеза
(у залихама и током процедура)

Линије представљају просечне тежине и одговарају EU-EU линијама из графикана 1

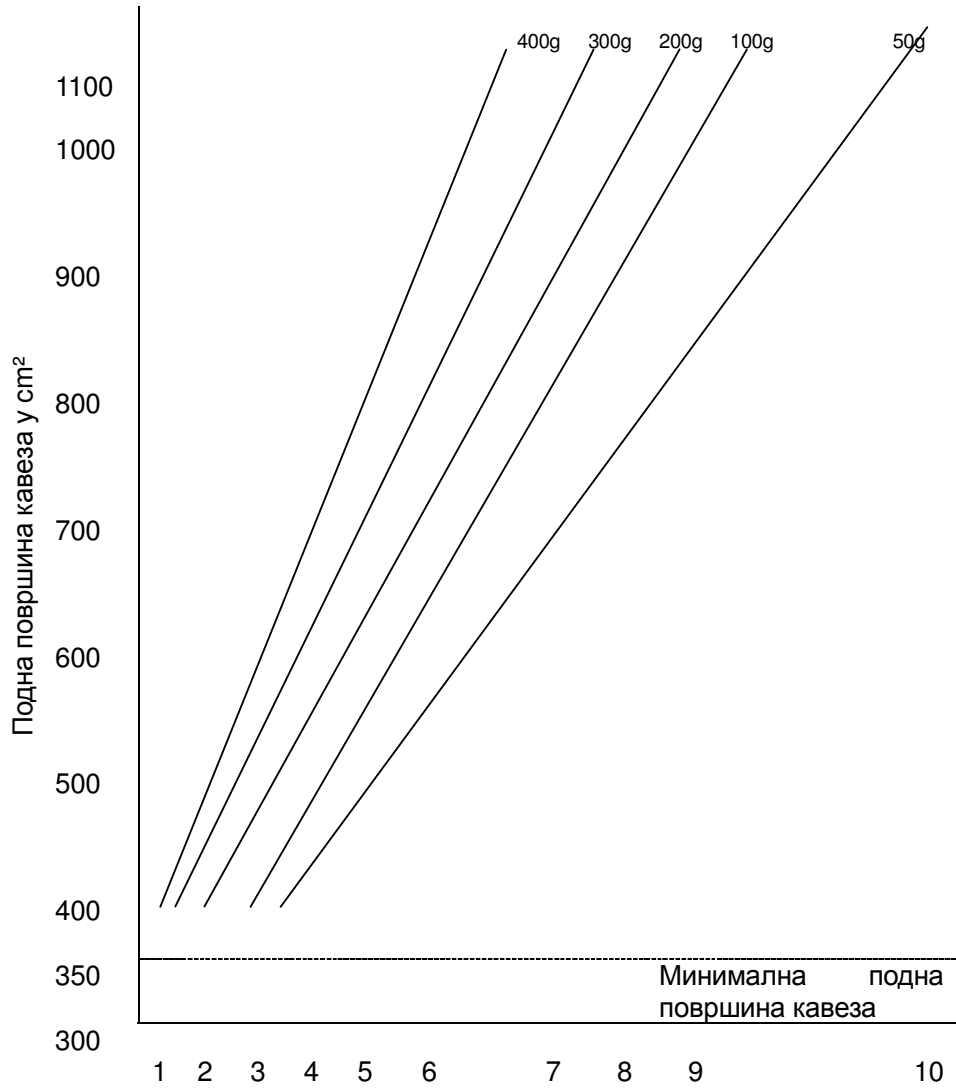
Број мишева

Минимална висина кавеза за миша: 12 cm

ГРАФИКОН 9

Упутство за однос између броја пацова по кавезу и подне површине
(у залихама и током процедура)

Линије представљају просечне тежине и одговарају EU-EU линијама из графикана 2

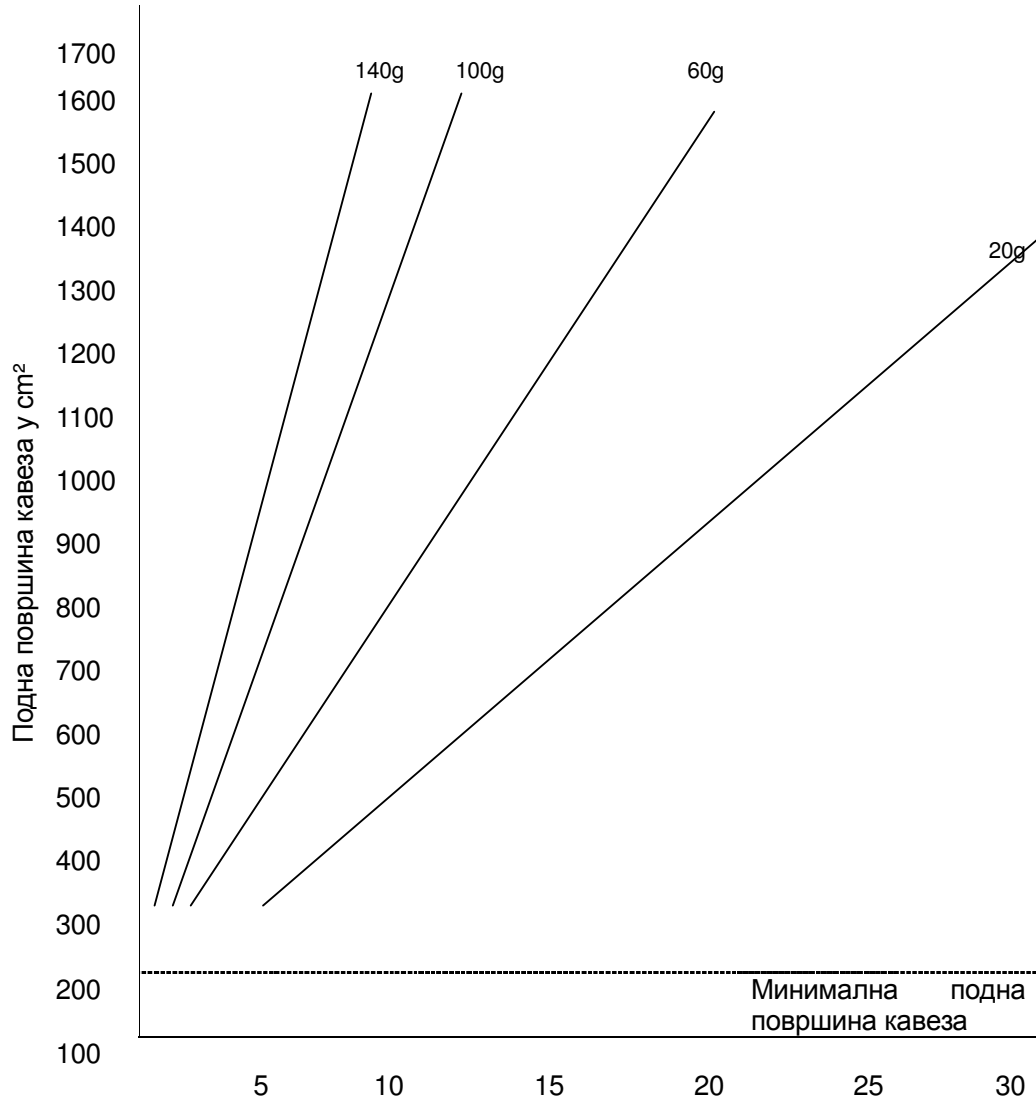
Број пацова

Минимална висина кавеза за пацова: 14 cm

ГРАФИКОН 10

Упутство за однос између броја хрчака по кавезу и подне површине
(у залихама и током процедура)

Линије представљају просечне тежине и одговарају EU-EU линијама из
графикана 3

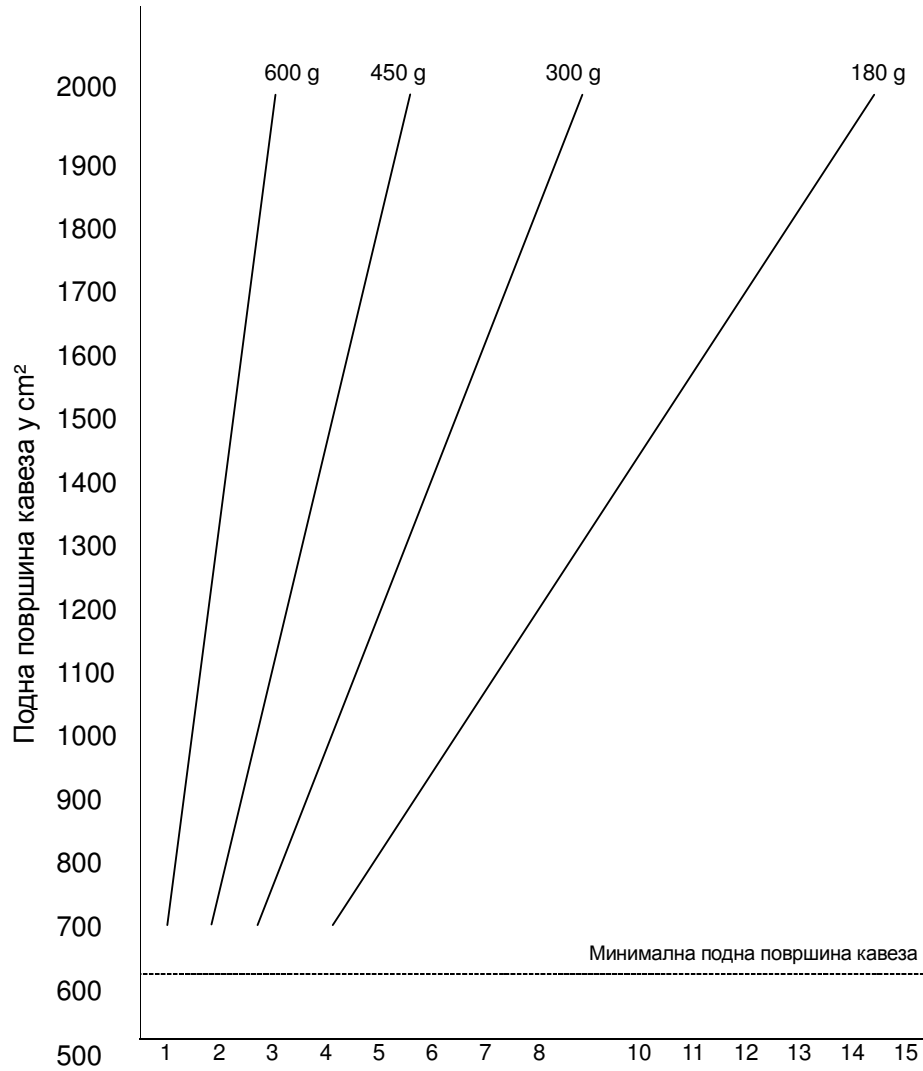
Број хрчака

Минимална висина кавеза за хрчака: 12 cm

ГРАФИКОН 11

Упутство за однос између броја замораца по кавезу и подне површине
(у залихама и током процедура)

Линије представљају просечне тежине и одговарају EU-EU линијама из графикана 4

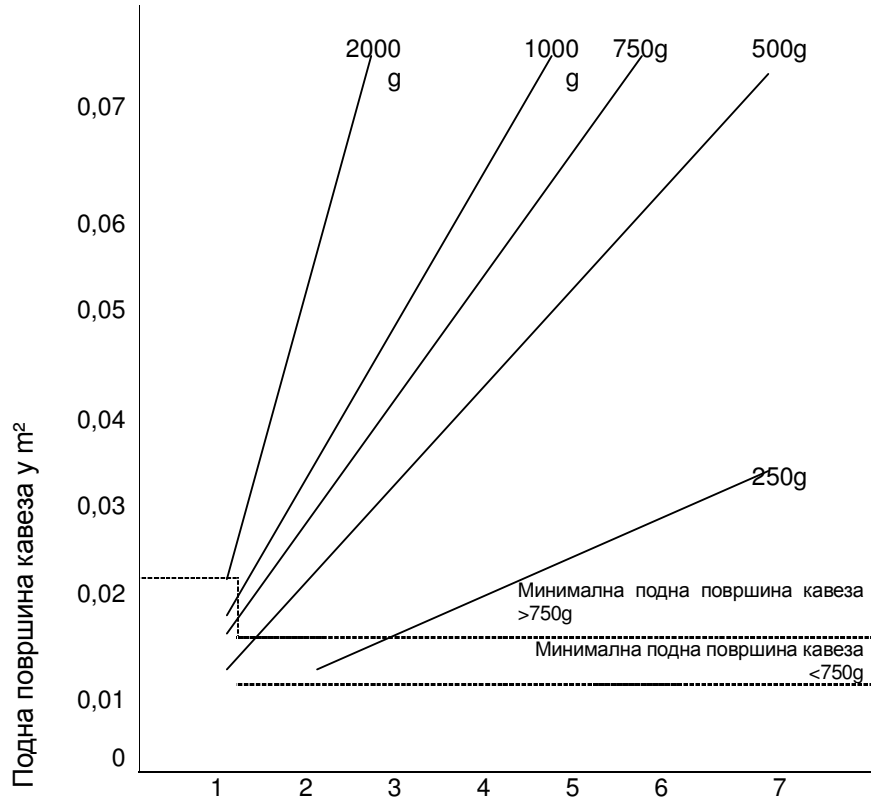
Број замораца

Минимална висина кавеза за заморца: 18 см

ГРАФИКОН 12

Упутство за однос између броја кунића по кавезу и подне површине
(у залихама и током процедура)

Линије представљају просечне тежине и одговарају EU-EU линијама из
графикана 5

Број зечева

Минимална висина кавеза за зеца: видети табелу 3

ПРИЛОГ Б

Статистичке табеле и објашњења за њихово попуњавање у испуњавању захтева из чл. 27. и 28. Конвенције

Увод

Према члану 27. и 28. ове Конвенције, свака уговорна страна треба да прикупља статистичке податке, који се односе на одређене аспекте процедура изнетих у Конвенцији и да о томе обавести Генералног секретара Савета Европе који ће објавити добијене информације.

Свака уговорна страна одлучује о методи коју користи за прикупљање података и поред тога, наравно могу се прикупљати и додатне статистичке информације како би се испунили национални захтеви. Међутим, како би се олакшао рад Генералног Секретара, подаци прослеђени њему морају бити упоредиви и у складу са приложеним табелама. Податке би требало прикупљати за сваку календарску годину.

Опште

Броје се оне животиње које ће бити стављене на коришћење које може изазвати бол, патњу, стрес или трајну повреду (види члан 1.2.с, Конвенције). Пребројавање се врши када се животиње ставе на коришћење у процедури. Свака животиња ће се рачунати само једном у истој табели. Животиње које нису предмет процедура као што је дефинисано у члану 1.2.с се неће рачунати у сврху прикупљања статистичких података у контексту ове Конвенције.

Сама природа биолошких истраживања чини неизбежним појаву ситуација када је тешко одлучити у коју колону табеле убележити животињу која се користи у процедури. Не постоји исправан или погрешан начин решавања овог проблема, то је ствар индивидуалног избора. Зависно од упутстава, које могу прописати надлежни органи, на научнику је да одлучи где ће убележити своје животиње.

Међутим, од суштинске важности је обезбедити да се ни једна животиња не броји два пута у истој табели.

Табела 1

Број и врста животиња које се користе у процедурама

У овој табели треба навести укупан број животиња коришћених у процедурама, који се затим дели по типу и класи животиња.

Табела 2

Број животиња које се користе у процедурама у селективне сврхе

Сврха ове табеле је да прикаже број животиња коришћених у разним областима.: основна истраживања, развој нових производа, процена безбедности, дијагностика обољења, образовање и обука. У колони 1, "медицински" укључује ветеринарску медицину.

Табела 3

Број животиња које се користе у процедурама у изабране сврхе за заштиту човека, животиња и животне средине помоћу токсиколошких и других безбедносних процена

Ова табела је намењена пружању детаљније анализе процедура које се спроводе у циљу заштите човека, животиња и животне средине, осим у медицинске сврхе. Колона 6 укључује штетно зрачење.

Табела 4

Број животиња које се користе у процедурама које се односе на обољења и поремећаје

Сврха ове табеле је да илуструје број животиња коришћених у медицинске сврхе, укључујући и ветеринарску медицину, са посебним освртом на три области обољења човека, која су од посебног јавног значаја.

Табела 5

Број животиња које се користе у процедурама које се захтевају по закону

Колона "само земља потписница" се попуњава када се процедура захтева по закону земље потписнице у којој се обавља процедура, укључујући и међународне обавезе које је преузела земља потписница (на пример, као земља потписница Конвенције о изради Европске фармакопеје или као држава чланица Европске заједнице).

Колона "само остале стране" се попуњава када је циљ процедуре испуњавање посебних захтева, укључујући и трговинске захтеве, у државама које нису уговорне стране, укључујући такође и захтеве конвенција чија није уговорна страна.

"Оба", се користити када је процедура намењена испуњавању захтева обе групе; у овом случају неће се попуњавати претходне две колоне.

ТАБЕЛА 1

Број и врста животиња које се користе у процедурама током (године) у (уговорна страна)

мишеви (<i>Mus musculus</i>)	
пацови (<i>Rattus norvegicus</i>)	
заморци (<i>Cavia porcellus</i>)	
други глодари (<i>other Rodentia</i>)	
кунићи (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	
мајмуни (<i>Hominoidea</i>)	
(<i>Cercopithecoidea & Ceboidea</i>)	
(<i>Prosimia</i>)	
пси (<i>Canis familiaris</i>)	
мачке (<i>Felis catus</i>)	
други месоједи (<i>other Carnivora</i>)	
коњи, магарци и укрштене врсте (<i>Equidae</i>)	
свиње (<i>Sus</i>)	
козе и овце (<i>Capra & Ovis</i>)	
говеда (<i>Bos</i>)	
други сисари (<i>other Mammalia</i>)	
птице (<i>Aves</i>)	
гмизавци (<i>Reptilia</i>)	
водоземци (<i>Amphibia</i>)	
рибе (<i>Pisces</i>)	
Укупно	

ТАБЕЛА 2

Број животиња које се користе у процедурама за изабране сврхе током (година) у (уговорној страни)

	Све врсте	Изабране врсте		
		глодари и кунци	пси и мачке	примати
1 Биолошка (укључујући медицинска) истраживања фундаменталне природе				
2 Истраживање, развој и контрола квалитета (укључујући процену безбедности) производа или средстава за хуману и ветеринарску медицину				
3 Дијагностика обољења				
4 Заштита човека, животиња и животне средине токсиколошким и безбедносним проценама				
5 Образовање и обука				

ТАБЕЛА 3

Број животиња које се користе у процедурама у изабране сврхе за заштиту човека, животиња и животне средине токсиколошким и безбедносним проценама током (година) у (уговорна страна)

Даља класификација тачке 4 табеле 2	Све врсте	Изабране врсте		
		глодари и кунџи	пси и мачке	примати
1 Супстанце које се користе или су намењене за коришћење углавном у пољопривреди				
2 Супстанце које се користе или су намењене за коришћење углавном у индустрији				
3 Супстанце које се користе или су намењене за коришћење углавном у домаћинствима				
4 Супстанце које се користе или су намењене за коришћење углавном као козметичка средства или производи за хигијену				
5 Супстанце које се користе или су намењене за коришћење углавном као адитиви у храни за људску потрошњу				
6 Потенцијални или постојећи ризици од контаминације животне средине				

ТАБЕЛА 4

Број животиња које се користе у процедурама које се односе на обољења или поремећаје током (година) у (уговорна страна)

	Све врсте	Изабране врсте		
		глодари и кунџи	пси и мачке	примати
1 Канцер (изузев процене опасности од канцера)				
2 Кардиоваскуларна обољења				
3 Нервни и ментални поремећаји				
4 Друга обољења људи и животиња				

Напомена: Када процедура покрива канцер у оквиру било које ставке од 2 до 4, класификација канцера би требало да има предност.

ТАБЕЛА 5

*Број животиња које се користе у процедурама које се захтевају по закону
током /година) у (уговорна страна)*

	Све врсте	Изабране врсте		
		глодари и кунићи	пси и мачке	примати
Само потписница				
Само остале уговорне стране				
Обе				

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

European Treaty Series - No. 170

**ПРОТОКОЛ АМАНДМАНА
ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ
О ЗАШТИТИ КИЧМЕЊАКА
НАМЕЊЕНИХ ЗА ОГЛЕДНЕ
И ДРУГЕ НАУЧНЕ СВРХЕ**

Стразбур, 22.јуни 1998.

Државе чланице Савета Европе и Европске заједнице, потписнице овог Протокола Европске конвенције о заштити кичмењака намењених за огледне и друге научне сврхе, који је отворен за потписивање у Стразбуру, 18. марта 1986. године (у даљем тексту се наводи као "Конвенција").

Узевши у обзир Конвенцију која садржи опште одредбе, осмишљене да заштите животиње намењене за коришћење у научне сврхе од патње, бола и стреса и одлучност земаља чланица да ограниче коришћење животиња у огледне и друге научне сврхе, са циљем њихове замене када год је то могуће, нарочито налажењем алтернативних метода и подстицања употребе тих алтернативних метода;

С обзиром на техничку природу одредби укључених у додатке Конвенције;

Признајући потребу обезбеђивања доследности резултата истраживања у покривеним областима,

Уговарају следеће:

Члан 1.

Члан 30 Конвенције ће бити измењен како следи:

- “1 Уговорне стране ће у року од пет година од ступања на снагу ове Конвенције и сваких наредних пет година или чешће, уколико то захтева већина уговорних страна, одржавати мултилатералне консултације у оквиру Савета Европе у циљу преиспитивања примене ове Конвенције и потребе њеног ревидирања или проширења њених одредби.
- 2 Ове консултације одржаваће се на састацима које сазива Генерални секретар Савета Европе. Уговорне стране ће доставити Генералном секретару Савета Европе имена својих представника најкасније два месеца пре сваког састанка.
- 3 У складу са одредбама ове Конвенције, уговорне стране ће припремити пословник за консултације”

Члан 2.

Конвенција ће бити допуњена новим делом XI: “Амандмани”, укључујући и нови члан 31 како следи:

- “1 Сваки амандаман на додатке А и В, који предложи уговорна страна или Комитет министара Савета Европе ће бити достављен Генералном секретару Савета Европе, кога он даље прослеђује државама чланицама Савета Европе, Европској заједници и свакој држави која није чланица, а која је приступила или је позвана да приступи Конвенцији у складу са одредбама члана 34.
- 2 Било који амандмани, предложени у складу са одредбама претходног параграфа ће бити преиспитани на мултилатералним консултацијама, не касније од шест месеци после датума прослеђивања од стране Генералног секретара, где могу бити усвојени двотрећинском већином гласова уговорних страна. Усвојени текст ће бити прослеђен уговорним странама.
- 3 Дванаест месеци након његовог усвајања на мултилатералним консултацијама, амандман ступа на снагу осим ако једна трећина уговорних страна не уложи приговоре.”

Члан 3.

Чланови 31 до 37 Конвенције ће постати чланови 32 до 38, респективно

Члан 4.

- 1 Овај протокол ће бити отворен за потписивање од стране потписницама Конвенције, које могу постати уговорне стране овог Протокола и то путем:
 - a безрезервног потписа у погледу ратификације, прихватања или одобравања или
 - b потписа, који подлеже ратификацији, прихватању или одобравању, након чега следе ратификација, прихватање или одобравање.
- 2 Потписница Конвенције не може безрезервно потписати овај Протокол у погледу ратификације, прихватања или одобравања, нити депоновати инструмент ратификације, прихватања или одобравања, осим уколико већ није депоновала или истовремено депоновала инструмент ратификације, прихватања или одобравања Конвенције.
- 3 Државе које су приступиле Конвенцији могу такође приступити овом Протоколу.
- 4 Инструменти ратификације, прихватања, одобравања или приступања ће се депоновати код Генералног секретара Савета Европе.

Члан 5.

Овај Протокол ће ступити на снагу тридесетог дана након датума када су све уговорне стране Конвенције постале уговорне стране овог Протокола у складу са чланом 4.

Члан 6.

Генерални секретар Савета Европе ће обавестити државе чланице Савета Европе, друге уговорне стране Конвенције и Европску заједницу о:

- a сваком безрезервном потпису у погледу ратификације, прихватања или одобравања;
- b сваком потпису са резервом у погледу ратификације, прихватања или одобравања;
- c сваком депоновању инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања;
- d сваком датуму ступања на снагу овог Протокола у складу са његовим чланом 5;
- e сваком другом документу, пријави или обавештењу које се односи на овај Протокол.

У потврду овога, доле потписани, прописно овлашћени, потписали су овај Протокол.

Сачињено у Стразбуру, дана 22. јуна 1998, на енглеском и француском језику, оба текста будући подједнако аутентична, у једном примерку ће бити депонована у архиву Савета Европе. Главни секретар Савета Европе ће досавити оверене копије свакој држави чланици Савета Европе, другим уговорним странама у Конвенцији и Европској заједници.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори“.